

Facultat de Psicologia, Ciències
de l'Educació i de l'Esport Blanquerna

Universitat Ramon Llull

laSalle ENG

Universitat Ramon Llull

ENGINYERIA I ARQUITECTURA LA SALLE
FACULTAT DE PSICOLOGIA, CIÈNCIES DE
L'EDUCACIÓ I DE L'ESPORT BLANQUERNA
(UNIVERSITAT RAMON LLULL)

Màster en Formació del Professorat
d'Educació Secundària, Batxillerat,
Formació Professional i Ensenyament
d'Idiomes

TREBALL FINAL DE MÀSTER

Curs 2017-2018

Esteve Torrent Fontbona

ESCOLA TÈCNICA SUPERIOR D'ENGINYERIA
ELECTRÒNICA I INFORMÀTICA LA SALLE
FACULTAT DE PSICOLOGIA, CIÈNCIES DE
L'EDUCACIÓ I DE L'ESPORT BLANQUERNA

TREBALL FINAL DE MÀSTER

La tutoria, formació de ciutadans amb
compromís social

ALUMNE

Esteve Torrent Fontbona

PROFESSOR PONENT

Miquel Navarro

ACTA DE L'EXAMEN DEL TREBALL FINAL DE MÀSTER

Reunit el Tribunal qualificador en el dia de la data, l'alumne

Esteve Torrent Fontbona

va exposar el seu Treball Final de Màster, el qual va tractar sobre el tema següent:

La tutoria, formació de ciutadans amb compromís social

Acabada l'exposició, contestades per part de l'alumne les preguntes formulades pels membres del tribunal i avaluada la memòria del Treball Final de Màster, aquest tribunal valora el Treball Final de Màster amb la qualificació de

Aquesta qualificació prové de l'avaluació ponderada de les competències que es detallen a continuació:

Competència Específica 57: Adquirir experiència en la planificació, docència i mètodes d'avaluació de la Tecnologia.

Competència Específica 58: Potenciar la capacitat de comunicació oral per a la pràctica docent.

Competència Específica 59: Dissenyar, implementar i col·laborar en les propostes de millora en els diversos àmbits d'actuació a partir de les conclusions basades en la pràctica.

Barcelona,

VOCAL DEL TRIBUNAL

VOCAL DEL TRIBUNAL

PRESIDENT DEL TRIBUNAL

La tutoria, formació de ciutadans amb
compromís social.

ÍNDEX

1. Introducció
2. Anàlisi
 - 2.1 Normativa aplicada
 - 2.2 Valoració de l'estat actual
 - 2.3 L'alumne d'avui
3. La proposta
 - 3.1 Línies d'actuació
 - 3.2 El treball per projectes
 - 3.3 El rol del professor
 - 3.4 Estratègies de gamificació
 - 3.5 L'avaluació
 - 3.4 Proposta de programació
4. Conclusions
5. Bibliografia
6. Annex 1: Fitxes sessions
7. Annex 2: Llistes d'observació

1. INTRODUCCIÓ

Tot centre educatiu ha de definir el seu Pla d'acció tutorial que s'executa per mitjà de l'assignació d'una hora setmanal de l'assignatura de tutoria impartida amb tot el grup classe i l'assignació d'un temps adicional dedicat a l'atenció individualitzada i al contacte amb les famílies.

L'acció tutorial ha de permetre l'assoliment de les competències personals, emocionals i socials de l'alumne necessàries per poder desenvolupar el seu projecte personal, acadèmic i professional.

Sovint, però, les hores de tutoria grupal es destinen a veure pel·lícules, fer deures d'altres matèries o a realitzar activitats específiques d'educació emocional, civisme i estils de vida poc connectades entre sí i impartides per especialistes externs poc vinculats amb el centre i desconeguts pels alumnes.

En aquest treball es pretén analitzar sobre la capacitat d'assoliment dels objectius establerts dels plans d'acció tutorial i reflexionar sobre com aconseguir una millor valoració i efectivitat de les classes de tutoria i realitzar la planificació de l'assignatura de tutoria al curs de 3r d'ESO desenvolupant part de l'assignatura aplicant mètodes pedagògics com el treball per projectes en grups cooperatius, l'obertura de l'escola a l'entorn social i a l'associacionisme més pròxim, treballant la coresponsabilitat a través de la coavaluació i estimulant la motivació a través d'estratègies de gamificació.

2. ANÀLISI

2.1 Normativa aplicada

El 10 de juliol del 2009 s'aprova la Llei 12/2009 que determina que els centres d'educació disposen d'autonomia pedagògica, a partir del marc curricular establert, per concretar els objectius, les competències bàsiques, els continguts, els mètodes pedagògics i els criteris d'avaluació. Per fer-ho, però, disposen d'orientacions i materials del Departament d'Ensenyament on s'identifiquen i es desenvolupen les competències bàsiques pròpies per a cada àmbit, i es proposen els continguts que es consideren clau.

El DECRET 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria inclou les següents finalitats de l'etapa d'educació secundària obligatòria:

- Assegurar un desenvolupament personal i social sòlid amb relació a l'autonomia personal, la interdependència amb altres persones i la gestió de l'afectivitat.
- Desenvolupar en el nivell adequat, com a forma de coneixement reflexiu, de formació de pensament i d'expressió d'idees, les habilitats i competències culturals, personals i socials relatives (entre d'altres) a:
 - o La coresponsabilitat i el respecte a la igualtat de drets i d'oportunitats de les persones.
 - o El treball i l'estudi, individual i en equip, amb autonomia i capacitat crítica.
 - o La resolució de problemes de la vida quotidiana, la convivència i l'exercici responsable de la ciutadania.

El DECRET 187/2015 estableix també els següents objectius en l'etapa d'educació secundària obligatòria:

- Assumir amb responsabilitat els seus deures i exercir els seus drets respecte als altres.
- Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells.
- Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i amb la relació amb els altres, i rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes pacíficament
- Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum i el medi ambient, i contribuir a la seva conservació i millora.
- Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat i preservar el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó d'orientació sexual.

El DECRET 187/2015 estableix entre les matèries obligatòries la tutoria, i estableix també el Servei Comunitari definint-lo com acció educativa orientada a desenvolupar la competència social i ciutadana, en què l'alumne, amb la finalitat de millorar el seu entorn, realitza un servei a la comunitat, aplicant els seus coneixements, capacitats i habilitats, alhora que aprèn l'exercici actiu de la ciutadania.

També determina que el servei comunitari ha de formar part de la programació curricular d'una o diverses matèries de tercer i/o quart d'ESO definides en el pla anual de centre. Així, comprèn una part d'aprenentatge vinculada al currículum que es realitza dins l'horari lectiu i

un servei actiu a la comunitat, que s'ha de dur a terme fora d'aquest horari, d'acord amb les necessitats de l'entitat amb què es col·labori i dels criteris organitzatius del centre. La dedicació horària al desenvolupament del servei comunitari és de 20 hores, amb un mínim de 10 hores de servei actiu a la comunitat. Excepcionalment el servei actiu a la comunitat es pot dur a terme dins l'horari escolar.

S'estableix l'àmbit personal i social en la que no s'inclou cap matèria en concret manifestant-ne el seu caràcter transversal. L'assignatura de tutoria, no apareix inclosa en cap dels àmbits, però en la definició de l'acció tutorial s'especifica que aquesta s'ha d'entendre des de la transversalitat. S'assigna una hora setmanal a la tutoria en tots els cursos de l'educació secundària obligatòria.

En l'àmbit personal i social estableix les següents directrius:

- Adquisició d'un grau suficient de consciència de les pròpies capacitats intel·lectuals, emocionals i físiques, el desplegament d'actituds i valors personals com la responsabilitat, la perseverança, l'autoconeixement i la construcció de l'autoestima. Tot plegat, per ser capaç de continuar aprenent de forma cada vegada més eficaç i autònoma.
- Reflexionar sobre la incidència del gènere en la construcció de la seva personalitat i l'elecció d'opcions acadèmiques i professionals
- Adquirir compromisos socials, desplegar capacitats creatives, impulsar projectes personals i col·laboratius que l'ajudin a construir models de vida personal, social i professional satisfactoris.

Contribuir a la construcció de la identitat personal, social i ciutadana de cada alumne, fomentant la pertinença a la societat catalana, els processos de compromís social i cívic per tal de fer possible que en el futur puguin contribuir a la millora social com a ciutadans de ple dret amb responsabilitats compartides.

2.2 Valoració de l'estat actual

Actualment ja fa anys que es realitza l'assignatura de tutoria en els diversos cursos de l'educació secundària obligatòria. És ben conegut que les classes/grup de cada curs tenen un professor de referència anomenat tutor que és el que vetlla pel desenvolupament transversal i global de l'alumne, lidera el contacte amb les famílies i és responsable, tot i que no de forma única, de l'acció tutorial en el grup classe.

Justament aquesta acció tutorial tot i no ser únicament responsabilitat del tutor, ja que la llei determina que es reparteix la responsabilitat en tot l'equip docent que té incidència en l'alumne, té una incidència determinant en les classes de tutoria repartides durant tot el curs en una hora setmanal.

Justament aquest treball vol centrar-se en aquesta hora setmanal d'acció tutorial i per conèixer la valoració que en fan alumnes i professors s'ha realitzat un qüestionari en el centre on he realitzat les pràctiques durant el màster. En un centre amb una cinquantena de professors i 4 línies de 3r d'ESO que acullen a 112 alumnes han respost al qüestionari 32 professors i 87 alumnes.

El qüestionari tenia com a objectiu detectar l'interès que l'assignatura "tutoria" desperta entre alumnes i professors i quina importància i rellevància els transmet. Aquest objectiu es basa en el poder de la significació d'una matèria o coneixement per tal de despertar motivació per esforçar-se per assimilar-lo per part de l'alumne. I per part del professorat, és sabut que el professor que creu fermament en la importància i rellevància dels continguts de l'assignatura que imparteix obté un rendiment acadèmic molt superior per part dels alumnes que aquell professor que no creu en la matèria que imparteix.

Les preguntes que s'han inclòs en el qüestionari han estat les següents:

- Quina utilitat atribueixes a l'assignatura de tutoria?
- Quina importància dins del currículum acadèmic de 3r d'ESO creus que té l'assignatura de tutoria?
- Quina motivació et desperta l'assignatura de tutoria?

Les tres preguntes s'han formulat tant en alumnes com en professors, tot i que cada col·lectiu les percep des d'un context diferent (com a receptors de l'assignatura o com a emissors). En cada pregunta l'enquestat l'havia de valorar dins del rang de l'1 al 4, on 1 és el mínim valor i el 4 el màxim valor.

Els resultats de les respostes han estat els següents:

EN ALUMNES

Dels 87 alumnes que han respost al qüestionari, el rànquing de les valoracions ha estat el següent:

- **Quina utilitat atribueixes a l'assignatura de tutoria?**
 - 4 punts de valoració: 9 alumnes
 - 3 punts de valoració: 24 alumnes
 - 2 punts de valoració: 46 alumnes
 - 1 punt de valoració: 8 alumnes**Valoració mitjana: 2,4**
- **Quina importància dins del currículum acadèmic de 3r d'ESO creus que té l'assignatura de tutoria?**
 - 4 punts de valoració: 0 alumnes
 - 3 punts de valoració: 8 alumnes
 - 2 punts de valoració: 34 alumnes
 - 1 punt de valoració: 45 alumnes**Valoració mitjana: 1,6**

- **Quina motivació et desperta l'assignatura de tutoria?**

4 punts de valoració: 0 alumnes

3 punts de valoració: 56 alumnes

2 punts de valoració: 24 alumnes

1 punt de valoració: 7 alumnes

Valoració mitjana: 2,6

EN PROFESSORS

Dels 32 alumnes que han respost al qüestionari, el rànquing de les valoracions ha estat el següent:

- **Quina utilitat atribueixes a l'assignatura de tutoria?**

4 punts de valoració: 11 professors

3 punts de valoració: 18 professors

2 punts de valoració: 3 professors

1 punt de valoració: 0 professors

Valoració mitjana: 3,25

- **Quina importància dins del currículum acadèmic de 3r d'ESO creus que té l'assignatura de tutoria?**

4 punts de valoració: 0 professors

3 punts de valoració: 13 professors

2 punts de valoració: 16 professors

1 punt de valoració: 3 professors

Valoració mitjana: 2,3

- **Quina motivació et desperta l'assignatura de tutoria?**

4 punts de valoració: 0 professors

3 punts de valoració: 4 professors

2 punts de valoració: 16 professors

1 punt de valoració: 14 professors

Valoració mitjana: 1,8

En el qüestionari destaca la baixa motivació que tenen els professors, molts d'ells tutors, en donar contingut a l'hora de tutoria. Molts d'ells acaben realitzant activitats com projecció de pel·lícules, temps per fer deures d'altres matèries, realització de tallers que vénen proposats per l'Ajuntament del municipi o per programes de la Diputació o la Generalitat... Aquestes activitats en principi es programen conjuntament amb els diferents tutors del curs i amb el suport de la coordinació pedagògica, però a la pràctica acaben repetint la programació de cursos anteriors i acceptant els tallers i activitats que ofereixen altres administracions sense valorar-les detingudament i a consciència. Aquesta dinàmica evidencia que no presten especial atenció en la programació de les hores de tutoria grupal i segurament això justifica la baixa nota de motivació que han reflectit en el qüestionari.

Tot i això, el professorat la percep com a útil la tutoria, però segurament aquesta utilitat la veuen més en la necessitat i conveniència de valorar transversalment l'evolució acadèmica i personal de l'alumnat que bàsicament es fa des de la figura del tutor en hores de tutoria i fora d'aquestes hores.

En la transcendència que té la tutoria en el currículum acadèmic, els professors li donen una nota força elevada. En conversa amb els professors, aquests valoren que finalment, en el butlletí de notes es plasma l'evolució, de forma transversal, que ha tingut l'alumne al llarg del curs, aprovant o no assignatures valorant més l'evolució, compromís, esforç i situació vital de l'alumne que no pas les notes estrictes dels exàmens i activitats avaluatives. Tot i això, aquesta incidència succeeix bàsicament en casos especials i de forma general, la tutoria no té influència en el butlletí de notes.

Els alumnes, en canvi, no perceben la relació de la tutoria amb el currículum acadèmic, ja que no apareix de forma explícita en el butlletí de notes. En canvi, tot i no tenir una nota directa, se senten prou motivats, ja que gran part de la mostra ha puntuat amb un 3 la seva motivació vers l'assignatura. Parlant amb ells et transmeten que molts dels temes que es tracta els interessen i sovint es tracten de forma més dinàmica i participativa que en la majoria de les assignatures.

La utilitat però que els transmet la tutoria té una puntuació sensiblement inferior que a la motivació, ja que no perceben que els continguts que s'hi treballen els serveixin per superar els cursos ni li perceben una funció laboral o professionalitzadora. Tot i això, l'orientació acadèmica o l'educació sexual són de les activitats que comenten com a més útils.

Dels resultats podem extreure'n el repte que convindria millorar la motivació del professorat vers a les activitats de les hores de tutoria i seria bo poder augmentar la significació dels continguts que s'hi treballen com el compromís social, la reflexió crítica i la cohesió de grup.

2.3 L'alumne d'avui

És possible ensenyar amb èxit en l'educació secundària? Coneixem realment com treballar en l'etapa de l'adolescència? El contingut de les assignatures de l'ESO és realment motivador i significatiu per a l'alumne? Quin ciutadà estem fabricant en l'etapa escolar?

És difícil plantejar-se quin tipus d'ensenyament creiem que hem de donar als nostres joves sense tenir clar que l'alumne és un ésser humà contextualitzat en una cultura determinada,

que es desenvolupa en un ambient social determinat i està experimentant una fase de canvis vitals. Les persones som éssers extremadament complexos i a això cal sumar-li tota la complexitat del procés d'aprenentatge.

Sabem que en l'ésser humà, el desenvolupament de la intel·ligència és inseparable de la curiositat, l'afectivitat, la passió. No podem pretendre encapsular l'ensenyament dins l'urna de la raó aïllant-la de les emocions i esperar que es desenvolupi plenament. No es pot separar el fet d'aprendre quelcom nou, amb l'emoció, la força, l'augment d'autoestima que es genera quan t'adones que l'has après. Moltes vegades hem convertit l'ensenyament en píndoles de matèries explicades a través de l'esquema de classe magistral desnaturalitzant, així, el procés d'aprenentatge; convertint-lo un simple procés sense ànima. És molt difícil trobar estimulant i engrescadora l'escola amb aquest sistema, on al final del dia només acumules conceptes abstractes i individualitzats sense cap aparença pràctica real.

A aquest sistema dubtós d'ensenyament cal sumar-li un gran desconeixement dels nostres alumnes. Els adults realment ens pensem que coneixem perfectament els nostres adolescents; l'adolescència és una etapa que tots hem passat, i per aquest fet, creiem realment que dominem la situació. Però malauradament, l'únic que sabem és un cúmul de tòpics i generalitats que combinem amb arrogància i menyspreu. Quantes vegades hem sentit a pares, mares i educadors que conviuen amb adolescents la frase: "a veure si deixen ja de ser-ho". Els adolescents senten constantment aquestes expressions, aquest poc valor que se'ls dona des de la societat, aquest poc respecte que se'ls mostra.

És hora de combatre tots aquests "ímpuls" negatius i reivindicar l'adolescència com l'etapa plena de creixement i oportunitats que és. L'adolescència és una etapa on predomina el replegament en un mateix, és una etapa de determinació de la identitat personal, de mirar-se a un mateix i decidir qui és, com es vol mostrar i qui vol ser. Cal tenir clar també, que l'adolescència no la viuen tots els adolescents de la mateixa manera. Com en totes les etapes de la vida hi ha una gran diversitat de maneres d'afrontar-les. És molt comú sentir: "ja se sap, un adolescent és així". Hem de combatre els tòpics perquè t'allunyen de la diversitat i complexitat de cada persona. Refugiar-se en els tòpics és un error. Estandarditzar és una manera de tenir una visió global ràpida, però la clau de l'èxit és la singularització.

Puntualitzada la gran diversitat de maneres d'afrontar l'adolescència; si analitzem els canvis que senten els adolescents des dels 4 cercles (biològics, emocionals, cognitius i socials) podem dir que la pubertat és una explosió dels 4 cercles.

- A nivell biològic tenen grans canvis hormonals i en l'activitat cerebral. Prenen molta força les connexions relacionades amb l'autocontrol. Els costa, també, concentrar-se, són més despistats.
- A nivell emocional hi ha una gran expansió en empatia i en sensibilitat. Aquesta sensibilitat provoca que tinguin la vessant artística més desperta, però també pot provocar que es pugui ferir més fàcilment per algun comentari.
- A nivell social es potencia molt el paper de l'amistat. En l'adolescència es determina qui son amics i qui simplement coneguts o companys. És on l'amistat agafa transcendència.
- A nivell cognitiu, l'adolescent desenvolupa la capacitat de raonar, de la consciència del propi pensament, de filosofar...

Superposant els diferents nivells podem veure com en l'adolescència pren importància l'autoconcepte d'un mateix, l'autoestima, pertànyer al grup, l'estatus social. També apareix la motivació, si té sentit fer l'esforç, trobar el sentit de l'esforç. L'adolescent constantment avaluarà si allò que se li està ensenyant i pel qual ha de fer un esforç val la pena o no, si li troba un significat o no en el seu context actual, en la societat que està descobrint.

Vivim en l'anomenada societat líquida (Bauman. 2007) una societat constantment canviant, on les institucions que salvaguarden les estructures tradicionals cada vegada tenen menys poder, els hàbits i costums canvien amb una rapidesa tan exagerada que és difícil determinar quins s'establiran i quins senzillament passaran com a modes fugaces. Els marcs de referència tradicionals ja no serveixen, ja no tenim models de projecte de vida. La curta durada s'imposa. La informació també és canviant i ja no s'aconsegueix a través dels mitjans tradicionals, la informació arriba a través de les tecnologies digitals en les quals, els alumnes s'hi belluguen com peixos dins l'aigua, el món digital és un espai més del seu món i tots els conceptes que nosaltres els podem transmetre es troben dins d'ell. Però segurament no han desenvolupat un criteri i estratègies sòlides per moure's per aquest món.

Cal tenir present, també, que el món de l'alumne no és només aquesta societat canviant i desconcertant tan generalista. L'adolescent conviu en un ecosistema social format per diferents cercles o àmbits que es van sumant a l'entorn inicial de la família. A part de l'àmbit familiar, es relaciona en l'àmbit de l'escola amb professors i companys, l'àmbit del grup íntim d'amistats, els grups de lleure o esport... Tots aquests ambients són condicionants en l'alumne i participen en la seva evolució vital. El docent per tant, té el seu àmbit d'acció acotat, però això no vol dir que no tingui present la resta d'àmbits, i com a professional, els coneix, en pugui fer una anàlisi, i amb aquesta informació poder establir les necessitats més específiques de l'alumne concret. D'aquesta manera, el bon professional ha de saber en quin ambient familiar està connectat l'alumne, si té un estil parental indulgent, autoritari, negligent o autoritari. Aquesta circumstància determina enormement el seu estat emocional, quina motivació té en vers l'escola, com afronta l'esforç de l'aprenentatge.

L'alumne no és una bombolla verge, ja hem analitzat que no ho és a escala social però tampoc ho és a escala cognitiva. En ell existeixen tot una sèrie d'esquemes mentals que cada vegada assoleixen més complexitat i justament, la tasca d'aprendre consisteix a introduir noves dissonàncies cognitives que entren en crisi amb els esquemes ja assolits i que l'alumne, ha d'interioritzar en l'antic esquema. En les aules diverses i complexes actuals, no tots els alumnes parteixen dels mateixos esquemes ni de la maduració que els capacita per a la interiorització de les noves dissonàncies. L'èxit en l'aprenentatge només es dona si l'alumne connecta el nou concepte amb l'estructura conceptual que ja tenia assimilada prèviament.

3. LA PROPOSTA

3.1 Línies d'actuació

Aquest treball proposa una sèrie de línies d'actuació que provoquin un canvi en la percepció que alumnes i professors tenen de l'assignatura de tutoria.

Es planteja avaluar les activitats que es duguin a terme en les hores de tutoria. Aquesta **avaluació se centrarà en les competències de l'àmbit personal i social** que queden poc integrades en el desenvolupament habitual de les assignatures i que, sovint, els professors plantegen com a problemàtiques a l'hora d'avaluar-les.

Per tal de motivar i donar sentit a l'esforç que s'exigirà a l'alumnat, el **treball es basarà en projectes i en la superació de reptes**. Aquests reptes provocaran un retorn/benefici a la comunitat d'aquesta manera s'inclou el programa de servei comunitari plantejat en el DECRET 187/2015. Aquest ventall de projectes però, ha de permetre un elevat grau d'elecció i de llibertat per part de l'alumnat. Així, es planteja proposar un catàleg de reptes suficientment divers (deixant en tot moment la porta oberta a propostes dels mateixos alumnes) per tal que l'alumne, a títol individual o en grup, es pugui sentir atret per algun d'ells. Les accions s'englobaran dins d'un discurs social ampli que busca trencar la barrera entre institut i entorn.

Els reptes se centraran en l'anàlisi d'una realitat social d'actualitat i pròxima de la qual, n'hauran de dissenyar i executar una proposta que la visualitzi o fins i tot, la pugui arribar a revertir aportant una millora. Es poden aprofitar els dies internacionals com a fites dins del calendari per tal de marcar una planificació i estimular la implicació de l'alumnat.

Cada projecte haurà de comptar amb una **associació pròxima al territori que esdevingui un "partner"** en el disseny i execució de l'acció. Amb aquesta vinculació es busca que l'escola teixeixi relacions amb el seu entorn social i trencar la bombolla que sovint es construeix amb les activitats escolars i poques vegades es relacionen i interactuen amb l'entorn local. Les associacions "partner" poden ser associacions locals (esportives, culturals, de cultura popular, socials...) on els mateixos alumnes ja participen (segurament amb un rol més passiu) o no, i que en el projecte s'hi vincularan estrenant nous rols de gestió i planificació. O associacions d'àmbit supramunicipal, segurament més desconegudes pels alumnes, on l'experiència els servirà per conèixer-les i realitzar-hi el primer contacte com a voluntaris.

L'eina que permeti l'assoliment dels reptes serà **el treball cooperatiu**. No es limitarà de forma estricta el nombre de membres de grup (per exemple, els reptes es poden afrontar en grups formats per parelles o per grups més nombrosos de 6 o 8 membres), i els membres dels grups els escolliran els mateixos alumnes. Durant l'any, els alumnes ja estan acostumats a treballar en equips formats pel professorat, en aquesta ocasió es pretén que l'alumne assoleixi competències socials cooperant amb els seus mateixos amics o companys amb qui té més afinitat. Recordem que el projecte pretén donar resposta a la implementació del programa de serveis comunitaris que pretén impulsar la figura del voluntariat en els joves estudiants; justament les accions de voluntariat s'acostumen a realitzar en grups on es troben els amics o companys amb afinitat, generant uns ambients relaxats i de gaudi, un ambient que es pretén generar també dins del grup de cada projecte. A més, l'experiència servirà als alumnes per

poder valorar i escollir els mateixos companys d'equip adquirint un grau superior de responsabilitat i forçant l'autonomia i el sentit crític necessaris per poder fer una elecció encertada.

Per tal d'incrementar la motivació, s'incorporarà la **gamificació** en el projecte anunciant recompenses de les quals en podran gaudir els grups que assoleixin resultats d'excel·lència.

Amb la gamificació es vol que el projecte assoleixi repercussió en tot el centre i no quedi reclòs dins les aules de 3r d'ESO i dins de les hores de tutoria. Per això, cada grup haurà d'executar una proposta dirigida als alumnes del centre (podran escollir edat recomanada però no podran dedicar-se únicament als alumnes del seu curs o classe), i aquests alumnes receptors la podran valorar i puntuar. De la puntuació que aportin, s'establirà un rànquing que ordenarà els grups de major a menor puntuació. En centres amb més d'una línia la competició s'estendrà a totes les línies mostrant un rànquing que reculli la puntuació dels projectes dels equips de totes les classes del curs. A final de curs, és oportú escenificar un acte de lliurament on es reconegui la tasca de cada grup atorgant títols simbòlics i desvetllant el grup amb millor puntuació.

El professorat ha de sentir-se particip i creure's el projecte. Per tant, cada equip de tutors elaborarà la planificació i la selecció de temes a tractar buscant la implicació emocional i interès professional dels tutors que l'impartiran. Però el projecte pretén anar més enllà de la implicació dels tutors, per això cada grup disposarà d'un **professor tutor del projecte** (que no pot coincidir amb el professor tutor de classe). Amb aquesta decisió es busca que l'activitat traspassi la frontera de les classes de tutoria i que el professorat del centre, sigui tutor o no, se senti particip del projecte i dels reptes. El sistema escollit és el sistema que de forma general s'utilitza en els treballs de recerca de batxillerat, uns treballs que tenen associada una elevada reputació, on els alumnes s'impliquen a fons, on els professors tutors de treball se'n responsabilitzen traspasant la frontera de professor especialista que interactua només amb els alumnes en les hores de la matèria, generant complicitats, reconeixement, empatia i percepció global de la persona. Tot un model d'èxit que s'intenta traspassar en el projecte que es presenta en el treball per pescar el reconeixement, implicació i treball transversal.

Finalment, sent un projecte que pretén la vinculació amb l'entorn social; és molt oportú aprofitar i fer ús dels recursos que administracions com ajuntaments o diputacions posen a l'abast per realitzar sessions amb especialistes quan es cregui convenient. El projecte que es presenta en el treball és ideal per vincular-hi els tècnics municipals (de joventut, ensenyament, participació...) molt millor coneixedors de la realitat social i associativa del municipi i dels recursos que Generalitat, Diputació o el mateix Ajuntament poden oferir. És per tant, molt important tenir-los presents en el moment de la planificació, gestió i execució.

3.2 El treball per projectes

La metodologia que es proposa en el projecte és el treball per projectes en grups cooperatius. Per arribar a aquesta decisió, s'ha desenvolupat tot un procés d'anàlisi i de recerca que ha avaluat les diferents metodologies i teories de construcció del coneixement.

Primer de tot, cal parar atenció a la reconeguda taxonomia de Bloom, que estableix els diferents estadis d'habilitats i processos del pensament i en quin grau s'assoleix l'aprenentatge en cada un d'ells. És conegut que en la base de la piràmide, i per tant menys eficient, hi trobem la memorització (just per sota de la comprensió); processos que s'activen quan el professor

transmet coneixement a través de la clàssica classe magistral reforçada amb tasques que l'alumne ha de realitzar a casa (deures). En canvi, en la punta de la piràmide, hi trobem la creació, l'avaluació i l'anàlisi. Podem deduir per tant, que per obtenir una major eficiència en el procés d'aprenentatge, és necessari planificar activitats on l'alumne exerciti la seva capacitat d'anàlisi, d'avaluació i de creació.

D'altra banda, Vygotski destaca que les funcions mentals i el desenvolupament humà tenen el seu origen en les relacions socials. Per ell les habilitats cognitives de l'individu depenen en gran mesura del grup en el qual es troba immers (punts de vista compartits, cooperació entre aprenents...). En aquest sentit, doncs, l'aprenentatge i el desenvolupament intel·lectual sempre tindran lloc a partir de la interacció amb els altres.

En la línia d'aquest enfocament queda clar que en la interacció social l'infant aprèn a regular els seus processos cognitius seguint les indicacions o directrius dels adults i/o amb les quals interactua.

Piaget, també, posa l'èmfasi en la resolució dels conflictes. Per a ell la cooperació entre les diferents persones afavoreix la capacitat de dissociar tot allò que és subjectiu del que és objectiu, fomentant, d'aquesta manera, els ajustos entre les persones.

El coneixement, segons la teoria piagetiana, es construeix a partir de la interacció entre la persona i l'entorn. Aquesta interacció genera un conflicte entre els esquemes previs ja assolits per l'individu i la nova informació que li arriba de l'entorn, amb la qual cosa enriqueix les seves representacions mentals (conflicte sociocognitiu).

En la teoria social de l'aprenentatge s'exposa que l'èxit dels individus depèn de l'èxit del grup al qual pertanyen, la qual cosa, obliga a crear un *clima de cooperació*. Quan els individus treballen junts en una tasca nova la seva dependència del grup els motiva a esforçar-se per arribar a l'èxit, ja que cadascun d'ells arribarà a assolir els seus objectius si l'equip assoleix l'èxit.

Les relacions entre els alumnes tenen un gran valor educatiu perquè afavoreixen el procés de socialització, faciliten l'adquisició de competències socials, fan que es relativitzin els diferents punts de vista i, en definitiva, incrementen les aspiracions individuals davant el treball escolar possibilitant, alhora, la regulació dels impulsos agressius.

Seguint la recerca de metodologies d'aprenentatge que activin l'anàlisi, la creació i l'avaluació, es presenta el treball per projectes. (Hernández. 2000) En aquest sistema, l'alumne té una experiència substantiva que proporciona més d'un recorregut i permet desenvolupar una actitud investigadora i ajuda a donar sentit el coneixement a més, exercita la crítica com a revisió del fet establert basada en l'anàlisi i la interpretació. (Henry. 1994) Però també s'estimula l'autodirecció en la mesura que possibilita el desenvolupament de la iniciativa, la utilització creativa de recursos i la comunicació interpersonal quan s'han de contrastar les idees i punts de vista propis amb els altres companys, elements a tenir molt en compte segons Piaget i Vygotski. Hernández determina que la racionalitat demana canviar radicalment la manera de raonar heretada del passat i substituir-la per la cooperació, el sentit de la responsabilitat, la capacitat de relacionar conceptes entre sí i ser capaç de detectar tot allò que sigui nou.

Analitzant el treball cooperatiu podem determinar les següents característiques:

1. Implicació activa en tot el procés (aprenentatge, planificació del treball, avaluació, etc.).
2. Interdependència entre els membres del grup (treball en i d'equip).
3. Cooperació entre els membres del grup (aprendre a cooperar i cooperar per aprendre).
4. Repartiment de responsabilitats (objectiu comú, compromisos individuals, tasques i recursos personals però tots ensenyen i aprenen).
5. Ensenyament i pràctica de competències socials (respectar torns, parlar en veu baixa, atenció, diàleg, etc.).
6. Auto valoració del funcionament de l'equip.
7. Potencia l'organització social de les activitats d'aprenentatge. Optimitzant al màxim aquestes relacions podran establir-se relacions tutorials entre alumnes, col·laboracions entre iguals i, en definitiva, un aprenentatge veritablement cooperatiu.
8. Es treballa la discussió, la negociació i, en general, els valors de respecte, solidaritat i democràcia.

Un cop presa la decisió que la metodologia a utilitzar serà el treball per projectes en grups cooperatius cal dissenyar les activitats i reptes que ho portin a terme. D'aquesta manera, en la programació de les 38 sessions de tutoria amb el grup classe es reserven 12 sessions a realitzar el projecte de curs (complint amb les 10 hores que com a mínim s'han de dedicar en la formació dins del centre dedicades al servei comunitari).

Aquest projecte de curs consisteix a realitzar una intervenció de divulgació i/o conscienciació sobre algun tema social (escollit pels mateixos alumnes) adreçada als mateixos alumnes de tot l'institut. El repte es durà a terme per mitjà de grups cooperatius amb un mínim de 2 membres i un màxim de 8.

Els grups seran escollits pels mateixos alumnes, això pot anar en contra de l'heterogeneïtat del grup, però es pren aquesta decisió perquè en altres assignatures els grups ja els acostuma a fer el professor i en aquest cas, es busca que l'alumne sigui responsable de l'elaboració de l'equip amb el qual vol treballar i, presa la decisió, aprengui a gestionar les dificultats a través de l'experiència de treballar amb el que segurament serà el seu grup d'amics. El projecte s'emmarca en el curs de 3r d'ESO, una edat on es consideren els alumnes prou madurs per poder prendre aquestes decisions amb responsabilitat. Aquesta experiència els serà molt útil de cara a emprendre reptes i iniciatives de caràcter emprenedor o també de caràcter social i lúdic com pot ser l'organització d'una associació, club esportiu o d'oci...

El repte de dissenyar, organitzar i executar una intervenció de divulgació o conscienciació sobre algun tema social comptarà amb el suport d'un tutor de projecte (a part del tutor de classe) que en realitzarà el seguiment personalitzat. El format s'assimila al del tutor de treball de recerca, que orienta, assessora i segueix el treball de l'alumne de forma individualitzada i fora d'hores de classe. En aquest cas, el grup d'alumnes poden escollir el seu tutor de projecte a partir d'una llista de professors disponibles i comentant directament amb el professor la

petició de tutorització i el tema del treball per tal que el professor pugui decidir si accepta la petició o no.

El tema del treball, tot i estar acotat a l'àmbit de justícia social, solidaritat i respecte mediambiental, cultural i social; ofereix un gran ventall de possibilitats. Per tal d'ajudar els alumnes a escollir, se'ls plantejarà una llista de possibles temes dels quals, els grups en podran escollir algun d'ells o proposant-ne un de nou. La llista proposada se centrarà en la celebració de dies internacionals que tinguin lloc en el període en què els alumnes hauran de realitzar la intervenció (març-juny), per tal d'afavorir que la intervenció coincideixi temporalment amb la celebració del dia internacional i aprofitar l'impacte mediàtic i social que s'origina en la celebració d'aquests dies. La llista proposada és la següent:

Dia de la Zero Discriminació (ONUSIDA)
Dia Internacional de la Dona
Dia Internacional de l'Eliminació de la Discriminació Racial
Dia Mundial de la Síndrome de Down
Dia Internacional dels Boscos
Dia Mundial de l'Aigua
Dia Meteorològic Mundial
Dia Internacional de Record de les Víctimes de l'Esclavitud i el Tràfic Transatlàntica d'Esclaus
Dia Mundial de Conscienciació sobre l'Autisme
Dia Internacional per al Desenvolupament i Pau
Dia Mundial de la Salut
Dia Internacional de Reflexió sobre el Genocidi comès a Ruanda
Dia Internacional dels Vols Espacials Tripulats
Dia Internacional de la Mare Terra
Dia Internacional de Record del Desastre de Txernòbil
Dia Internacional del Jazz
Dia Mundial de la Llibertat de Premsa
Dia Mundial de les Aus Migratòries
Dia Internacional de la Convivència en Pau
Dia Mundial de les Telecomunicacions i la Societat de la Informació
Dia Mundial de les Abelles
Dia Mundial de la Diversitat Cultural per al Diàleg i el Desenvolupament
Dia Internacional de la Diversitat Biològica
Dia Mundial Sense Tabac
Dia Mundial contra el Treball Infantil

Un cop proposada la llista, si algun equip proposa un altre tema, s'intentarà recollir igualment i decidir una data d'execució compresa dins del període març-juny. Les dates d'execució dels temes proposats a la llista seran els més pròxims possibles a la data de celebració del dia internacional tenint en comptes dies de festa, vacances i logístiques particulars de cada centre com període d'exàmens, etc. La data d'execució es consensuarà entre l'equip d'alumnes i el professor tutor de classe.

Un cop escollit el tema, tenint clara la data d'execució i tenint compromès el professor tutor de grup; els alumnes podran començar a treballar en el projecte utilitzant les hores disponibles de tutoria assignades a aquesta tasca. També hauran de treballar paral·lelament en horari de fora de classe, ja que part de les tasques a realitzar, només es poden fer fora del centre escolar

(el contacte amb l'associació "partner" per exemple). D'aquesta manera, es dona resposta a l'obligatorietat del servei comunitari inclòs en el Decret 187/2015 que estableix que els alumnes hauran de realitzar un mínim de 10h de serveis a la comunitat fora del centre escolar i fora d'horari lectiu.

Els reptes que hauran d'atendre el grup en el projecte són els següents:

- Recerca i anàlisi del teixit associatiu pròxim al centre per tal de trobar una associació que estigui dedicada o treballi l'àmbit temàtic escollit i vincular-la com a "partner" en el projecte.

En aquest punt, no es tracta que els alumnes esdevinguin simples voluntaris que participin d'activitats de l'associació escollida, sinó que busquin la manera que l'associació es vinculi al projecte que ells generin. La vinculació pot ser molt diversa, des d'un assessorament en la temàtica o en la logística de gestió, préstec de recursos o pot arribar a establir-se una cogestió del projecte sempre que els alumnes tinguin un elevat grau de responsabilitat i de decisió. El criteri a seguir serà la recerca constant de l'empoderament dels alumnes en la presa de decisions, gestió i execució d'un projecte d'acció social.

- Realització, coordinació i execució d'un pla de comunicació que haurà de contemplar l'ús de la xarxa social Twitter com a mínim. Els comptes de xarxes socials a utilitzar poden ser creats de nou per a ells i per a l'ocasió, comptes que utilitzi el mateix institut, comptes que hagi generat el grup classe pel curs o comptes de l'associació vinculada. En la decisió de quin compte a utilitzar es valorarà la incidència de l'acció (núm. de seguidors ja existents) i el grau d'autonomia i d'execució per part dels mateixos alumnes en l'ús del compte.

El pla de comunicació haurà d'incloure un període de conscienciació prèvia que anunci i faci promoció de la intervenció, un període que expliqui "en directe" l'execució de l'acció i un període que reculli i faci balanç de l'acció executada.

- Execució de l'acció que s'haurà d'ubicar dins del centre escolar com a mínim (es pot estendre la intervenció fora del centre), els alumnes del centre n'han de poder gaudir en els moments en què no tinguin classe (hores del pati, minuts entre assignatura i assignatura, al finalitzar l'horari escolar...).

La intervenció és completament lliure: pot consistir a generar un mural, en fer un passa classes informatiu, una acció participativa (flashmob, lipdub, mural participatiu, taller didàctic), realitzar una performance, un vídeo...

- Avaluació de l'acció basant-se en el grau d'impacte de la comunicació realitzada (nombre de visualitzacions, interaccions i seguidors de les xarxes socials), grau de participació (nombre d'usuaris participants, a quanta gent ha arribat vist l'acte...) i nivell de difusió del missatge. (s'haurà d'avaluar via qüestionaris per exemple el grau d'assoliment dels conceptes que volien difondre entre els alumnes que han esdevingut públic o participants de l'acció).
- Realització de disfressa de carnaval. (optatiu). Com activitat extra que els pot donar punts extres de cara a la recompensa final. Els grups que ho vulguin poden dissenyar

una disfressa de carnaval que s'identifiqui amb el tema escollit. Justament la festa de carnaval és el punt que posa fi a les sessions dedicades a dissenyar l'acció del projecte i es marca com a punt d'inici de l'activitat comunicativa d'anunci i promoció de la intervenció. Els grups per tant, tenen l'opció d'aprofitar el fet de disfressar-se per començar a comunicar el tema decidit i començar a fer promoció de la intervenció que realitzaran en les pròximes setmanes.

Com que dins de la festa de carnaval és molt comú realitzar un concurs de disfresses, els grups que decideixin disfressar-se atenent el tema del projecte podran sumar els punts obtinguts en el concurs de disfresses a la puntuació final del projecte i tenir un avantatge de cara a aconseguir la recompensa final.

Per tal que tota aquesta tasca realitzada per mitjà d'un equip cooperatiu arribi a bon port, és important treballar la cohesió del grup i la implicació en el projecte per part dels diferents membres, així com fer-los responsables dels objectius.

Per tal que l'elecció dels membres del grup es faci amb el major criteri i amb la intenció de detectar dissonàncies en els primers moments. El programa contempla un primer mini projecte en el qual es dediquen dues sessions i que recull gran part dels objectius que hauran de complir en el projecte de curs però adaptant-los a una dedicació de temps més limitada. Aquest primer projecte vol ser un banc de proves per tal que els membres del grup puguin detectar i resoldre problemes habituals en la gestió de grups.

Aquest projecte inicial es presenta en la 6a sessió del curs, després d'haver realitzat diferents exercicis d'autoconeixement, sociogrames de grups classe i fins i tot d'haver escollit els delegats. Per tant, els alumnes hauran de generar el seu equip en un moment en què els diferents alumnes de la classe ja es coneixen pel fet d'haver compartit curs durant 6 setmanes i pel fet de ser estudiant de 3r curs de l'ESO on la majoria de membres ja s'han conegut en cursos anteriors.

El tema dedicat al projecte inicial és l'"Aniversari del sufragi universal femení a Espanya", efemèride que se celebra a l'octubre i que contempla suficients vessants socials perquè existeixi certa llibertat perquè cada grup enfoqui el tema com cregui oportú (feminisme, democràcia, drets socials, igualtat...).

Els grups hauran de realitzar una intervenció plàstica o audiovisual per tal de difondre el missatge que vulguin relacionat amb "Aniversari del sufragi universal femení a Espanya". Aquesta acció també l'hauran de publicitar, però aquesta vegada no utilitzant les xarxes socials si no material de cartellera que mostraran en el centre.

Tots els grups realitzaran la intervenció la mateixa setmana i s'establirà un sistema de valoració en què cada grup puntuarà la intervenció dels grups companys. Un cop realitzada la intervenció i valorada pels companys, els membres del grup també valoraran la feina feta pels seus companys d'equip per tal d'incitar la reflexió sobre la implicació que cada alumne ha demostrat amb el seu equip, detectar deficiències i reflexionar sobre mecanismes de millora.

Aquesta experiència ha de servir de base perquè els alumnes puguin decidir si segueixen amb el mateix grup, si canvien i quines normes d'equip i rols es proposen per tal de millorar-ne el funcionament.

Els rols es poden distribuir atenent tasques demandades en el projecte: encarregat de la comunicació, encarregat del contacte amb l'associació vinculada, encarregat de la logística de la intervenció, encarregat dels mètodes d'avaluació... O es poden distribuir atenent els mecanismes de gestió intragrup: secretari (anota els acords d'equip), coordinador (gestiona la participació de tots els membres), supervisor (supervisa la tasca dels companys, qualitat, terminis, format...), portaveu... Des del treball es proposa assignar rols mixtes que cobreixin els lideratges temàtics com les responsabilitats intragrup. Per exemple:

- Encarregat de comunicació i supervisor de la tasca dels companys en l'àmbit de comunicació.
- Encarregat de contacte amb associació i coordinador de la participació dels membres d'equip.
- Encarregat de logística (material, espai, recursos...) i secretari que pren nota de les decisions.
- Portaveu i supervisor general (supervisa qualitat, terminis, coherència entre àmbits, assoliment objectius...).
- Encarregat de recerca i informació i supervisor de la coherència del discurs.

En la primera sessió de treball del Projecte de curs els alumnes triaran de nou el seu equip i establiran el seu Pla d'Equip a partir d'una fitxa que tindran de suport.

PLA D'EQUIP

Nom de l'equip:

Membres de l'equip:

[Yellow box for team members]

Objectius de l'equip i tasca comuna:

[Yellow box for objectives and common task]

Distribució de les tasques i dels rols:

[Yellow box for task distribution and roles]

Fonts d'informació i recursos

[Yellow box for information sources and resources]

I periòdicament, aprofitant les tornades dels períodes de vacances o de festes avaluaran com està funcionant l'equip a través també d'una fitxa guiada:

Autoavaluació de l'equip

Nom de l'equip:			
			
Com ha funcionat el nostre equip?			
Cadascú ha fet bé el seu rol?			
Tots ens hem encarregat/responsabilitzat d'alguna tasca?			
Tots coneixem la feina que han fet els companys d'equip?			
Ens hem explicat/compartit dificultats i problemes trobats?			
Ens hem ajudat mútuament?			
Què és el que hem fet especialment bé?			
Què hem de millorar?			
Valoració global?			

I mitjançant una fitxa d'avaluació final de projecte.

AUTOAVALUACIÓ DEL NOSTRE EQUIP			
Nom de l'equip:			
Distribució dels rols			
<i>Còm ha funcionat el nostre equip?</i>	<i>Ha de millorar (0 p.)</i>	<i>Bé (1p.)</i>	<i>Molt bé (2p)</i>
1. Cadascú ha exercit les tasques que li pertocaven?			
2. Tots hem après sobre els mètodes del treball cooperatiu?			
3. Hem utilitzat el temps adequadament?			
4. Ens hem ajudat mútuament?			
5. Hem assolit els objectius de l'equip?			
Què és el que hem fet especialment bé?			
Què hem de millorar?			
Valoració global:		Supervisió del/la professor/a:	

3.3 El rol del professor

El coneixement es renova de forma extremadament ràpida i el cicle de renovació del coneixement és més curt que el cicle de vida de l'individu (Zabalbeascoa. 1999) i la comunicació multidireccional que permet un accés rapidíssim a la informació provoca que el professor deixi de ser l'acumulador del coneixement i hagi d'adoptar un nou rol més lligat a acompanyar l'alumne a navegar entre el mar d'informació i comunicació. La racionalitat demana canviar radicalment la manera de raonar heretada del passat i substituir-la per la cooperació, el sentit de la responsabilitat, la capacitat de relacionar conceptes entre si i ser capaç de detectar tot allò que sigui nou.

En el projecte que s'està presentant en aquest treball, es pretén que el professor assoleixi un rol de guia, d'acompanyament i de facilitador de recursos en moments en què els alumnes els requereixin.

En pocs moments el professor serà el propietari de la informació sinó que en la major part de les sessions senzillament exposarà les regles i objectius de l'activitat i farà les preguntes necessàries perquè l'alumne pugui reflexionar, informar-se i avançar en el procés d'obtenció de competències i coneixement.

A més a més, els alumnes s'organitzaran en grups cooperatius en el projecte que tindrà més pes en el curs. Amb aquesta organització, el professor de classe assumeix el rol d'acompanyament organitzant el treball a l'aula i aprofitant els avantatges que ofereix la metodologia:

- Atendre millor a cada un dels alumnes del grup classe, mentre fa una observació directa grup per grup, a l'estona de treball en equip.
- Facilitar un ajut més adequat a cada grup d'alumnes i en especial a aquells alumnes amb necessitats especials més greus i permanents.
- Recollir les idees prèvies dels alumnes (a la part inicial en gran grup a cada sessió i també quan va passant pels diferents equips), acordar què volem saber, què necessitem buscar i com organitzem el treball.
- Preparar i adequar millor els materials de consulta o fonts d'informació per a l'elaboració de les activitats, ja que els alumnes del grup entre si s'ajuden per a obtenir un més alt grau d'informació i coneixement sobre el tema.
- Seguir més de prop el procés d'aprenentatge de cada alumne i veure on s'equivoca, quines estratègies posen en funcionament per a resoldre els problemes, quines actituds desenvolupa en relació als altres i al treball.

A més, el professor haurà de valorar si cal o no, que tots els grups aconseguixin els mateixos objectius i analitzar conjuntament que sovint hi ha diferents solucions a un mateix problema, i diferents formes i camins d'abordar-ho.

Aquest rol, el professor de la classe el compartirà amb el tutor de projecte que els mateixos alumnes hauran escollit i que realitzarà sessions més personalitzades fora de les hores de

tutoria. El tutor de projecte se centrarà més en les funcions d'acompanyament i facilitador, portant un control constant del procés d'aprenentatge i cercant i oferint recursos que els serveixin per anar avançant. Alhora els haurà d'estimular la creativitat, l'esperit crític i la motivació per tal que els alumnes ofereixin el millor de si mateixos.

També hauran de monitoritzar el rol que adopti cada alumne dins del grup, i treballar perquè aquests rols evolucionin, permetin lideratges compartits, implicació, corresponsabilitat, autonomia i es treballi dins d'un ambient cooperatiu i solidari.

3.4 Estratègies de gamificació

Un dels grans reptes en l'educació és la capacitat de captar l'atenció de l'alumnat. (Ausubel. 1978) Per tal d'assimilar la informació, fa falta una atenció que s'aconseguirà si l'alumne està realment motivat.

Justament per incrementar la motivació de l'alumnat i impulsar l'esforç en la realització de les tasques del projecte, s'ha apostat per l'estratègia de la gamificació on els mateixos alumnes fan de jurats dels treballs dels companys i juntament amb la valoració de diversos àmbits per part del professorat i de l'associació vinculada es decideix quin grup és el mereixedor de la recompensa del joc. Amb aquest sistema es busca que el mateix alumnat determini el nivell d'excel·lència socialitzant la competició.

L'opció de la gamificació pot suposar una millora, però una millora que pot no funcionar per a tothom; hi ha una sèrie de perfils (Bartle. 1996) que no els aporta cap estímul el fet de jugar:

- Killer o assassí: la motivació d'aquest usuari és quedar per sobre dels altres. Juguen només per guanyar o vèncer a la resta i gaudeixen generant frustració en els seus contrincants.
- Achiever o triomfador: la meta principal és guanyar i, per tant, aconseguir superar els objectius marcats en el joc. Els triomfadors senten orgull del seu estatus en la jerarquia del joc i el poc temps que els va portar arribar fins a aquest punt.
- Socialiser o socialitzador: és el jugador que gaudeix compartint amb els altres. Senten orgull de les seves amistats, els seus contactes i les seves influències.
- Explorer o explorador: és aquell jugador que gaudeix de l'activitat en si mateixa. Els agrada saber més, descobrir el desconegut i senten orgull del seu coneixement del joc, especialment si els nous jugadors els tracten com a font de coneixement.

Richard Bartle també determina el mapa de posicionament dels jugadors segons la seva classificació determinant que els perfils es distribueixen en les següents proporcions:

20% assassins
40% triomfadors
50% exploradors
80% socialitzadors

Tenint en compte aquesta classificació i anàlisi de proporcions es planteja un sistema basat en reptes i recompenses que l'alumne ha d'afrontar i pels quals s'obtenen medalles que es converteixen en punts addicionals en la puntuació final del projecte. Aquestes medalles es publiquen periòdicament a la pàgina web de l'escola així com en el tauler de cartells dels passadissos.

Per aconseguir aquestes medalles, els reptes a superar són els següents:

- **Disfressa tematitzada** sobre el tema social del projecte. Pel simple fet de disfressar-se sobre la temàtica social del projecte el grup aconsegueix una "medalla blanca" (+15 punts), però si a més la disfressa/comparsa passa a ser de les tres millors valorades al concurs de disfresses de Carnaval les recompenses són:
 - o 3r lloc, "medalla de bronze" (+25 punts);
 - o 2n lloc, "medalla de plata" (+35 punts);
 - o 1r lloc, "medalla d'or" (+50 punts).

Amb aquesta opció s'atén als perfils socialitzador i explorador.

- Aconseguir **interacció en les xarxes socials**. Si un post publicat pel grup a la xarxa social Twitter aconsegueix un nombre elevat de m'agrafes o reposts, el grup també obté medalles:
 - o Per 10 m'agrafes/repost en una publicació a Twitter el grup aconsegueix "medalla blanca" (+15 punts).
 - o Per 25 m'agrafes/repost en una publicació a Twitter el grup aconsegueix "medalla de bronze" (+25 punts).
 - o Per 50 m'agrafes/repost en una publicació a Twitter el grup aconsegueix "medalla de plata" (+35 punts).
 - o Per 100 m'agrafes/repost en una publicació a Twitter el grup aconsegueix "medalla d'or" (+50 punts).

Amb aquesta opció s'atén als perfils socialitzador i triomfador.

- Per realitzar **una intervenció fora del centre escolar** i de forma addicional a la programada dins del centre, el grup aconsegueix una "medalla de plata" (+35 punts) o d'or (50 punts). Aquesta medalla l'aporta el tutor de classe amb consens amb el tutor de projecte un cop avaluada la intervenció. Aquesta medalla es pot donar per cada intervenció extra que realitzi el grup. Amb aquesta opció s'atén als perfils assassí, triomfador i explorador.
- Per a una **bona cohesió de grup i eficaç treball cooperatiu**, el grup també rebrà una "medalla de bronze" (+25 punts). Aquesta medalla l'aporta el tutor de classe avaluant el treball que realitzen els alumnes en les hores assignades de tutoria i atenent a la fitxa d'avaluació d'equip que omplen els alumnes en finalitzar el projecte. Aquesta medalla es pot donar fins a dues vegades al grup (una al finalitzar el projecte i una altra d'extra durant el procés de treball si el docent ho creu apropiat). Amb aquesta opció

s'atén al perfil socialitzador i explorador però també apel·la al perfil assassí i triomfador.

- Per la **puntuació que aporti l'alumnat** del centre valorant la intervenció s'aporten les medalles finals:
 - Per una puntuació mitjana de 10 punts s'aconsegueix la medalla final diamant (+150 punts).
 - Per una puntuació mitjana superior a 9,5 punts s'aconsegueix la medalla final d'or (+100 punts).
 - Per una puntuació mitjana superior a 9 punts s'aconsegueix la medalla final de plata (+80 punts).
 - Per una puntuació mitjana superior a 8,5 punts s'aconsegueix la medalla final de bronze (+50 punts).
 - Per una puntuació mitjana superior a 7 punts s'aconsegueix la medalla final blanca (+25 punts).

Amb aquesta opció s'atén als perfils assassins i triomfador i apel·la al perfil explorador a l'implicar als companys en la valoració.

- Per un elevat **d'impacte de la comunicació** realitzada i un adequat nivell d'assoliment del missatge per part dels participants també s'aportaran les següents medalles:
 - Si els participants demostren omplint el qüestionari una comprensió mitjana del 100% del missatge, el grup aconsegueix la medalla d'or (+50 punts).
 - Si els participants demostren omplint el qüestionari una comprensió mitjana del 90% del missatge, el grup aconsegueix la medalla de plata (+35 punts).
 - Si els participants demostren omplint el qüestionari una comprensió mitjana del 80% del missatge, el grup aconsegueix la medalla de bronze (+25 punts).
 - Si els participants demostren omplint el qüestionari una comprensió mitjana superior al 60% del missatge, el grup aconsegueix la medalla blanca (+15 punts).

Amb aquesta opció s'atén als perfils socialitzador i explorador.

Per acabar, cal determinar quines recompenses aconsegueix el grup amb més puntuació. Per tal de potenciar al màxim la motivació dels alumnes, la recompensa ha de ser de gran valor emocional i com que el projecte està pensat per executar-lo al 3r curs de l'ESO en la qual hi poden haver diferents línies en el mateix centre, la proposta que es fa com a recompensa és l'elecció del destí del viatge de final de curs de l'etapa de l'ESO.

La majoria de centres, tant públics com privats, realitzen un viatge de final de curs a 4t d'ESO per celebrar la fi de l'etapa educativa obligatòria. Aquest viatge es viu amb gran interès i emoció per part dels alumnes i l'elecció del destí sempre genera una elevada implicació. Amb el premi, el grup que ha demostrat ser capaç d'organitzar una excel·lent intervenció, amb contingut social, divulgativa, que ha tingut en compte l'entorn associatiu i que ha sabut captar els gustos i preferències dels companys serà l'encarregat d'escollir el destí del viatge que realitzaran el curs següent.

A l'elecció del destí se li pot sumar tot el treball de preparació, que es realitzarà a 4t d'ESO organitzant campanyes per recaptar diners, decidint horaris i mitjà de viatge, rutes i excursions, allotjament... Seria ideal que el grup guanyador liderés tota aquesta tasca de preparació amb el suport de la resta d'alumnes que hi vulguin participar per tal d'aprofitar l'experiència del projecte i l'apoderament en la gestió i organització d'intervencions aconseguit.

3.5 L'avaluació

En aquest projecte es pretén avaluar les competències d'àmbit personal i social que recull el currículum de 3r curs de l'ESO. Unes competències designades com a transversals i que per tant, s'haurien d'avaluar en totes les assignatures, però que sovint, en la dinàmica de les assignatures específiques costa trobar moments estrictament pensats a avaluar aquest àmbit. És a partir de la detecció d'aquesta necessitat que el projecte intenta donar-hi resposta aprofitant part de les hores assignades a la tutoria de grup per treballar justament aquest àmbit amb profunditat.

El Departament d'Ensenyament determina de la següent manera l'avaluació de les competències de l'àmbit personal i social:

“El treball competencial i totes les matèries que el despleguen contribueixen a l'assoliment de competències transversals en l'àmbit personal i social que permeten aprendre a conduir el propi aprenentatge i ser-ne conscient, adquirint les habilitats, les estratègies i els procediments necessaris. Suposa l'adquisició d'un grau suficient de consciència de les pròpies capacitats intel·lectuals, emocionals i físiques, el desplegament d'actituds i valors personals com la responsabilitat, la perseverança, l'autoconeixement i la construcció de l'autoestima. Tot plegat, per ser capaç de continuar aprenent de forma cada vegada més eficaç i autònoma.

També ha de permetre l'adquisició de la capacitat d'aprendre de les errades pròpies i alienes, demorar les necessitats de satisfacció immediata i aprendre a prendre decisions amb un càlcul de riscos adaptat a la realitat. Suposa l'adquisició de competències emocionals i l'ajustament de la conducta als requeriments que comporten l'edat i la societat.

Així mateix, l'alumne ha de ser capaç de reflexionar sobre la incidència del gènere en la construcció de la seva personalitat i l'elecció d'opcions acadèmiques i professionals. Totes aquestes habilitats personals han de permetre a l'alumne desenvolupar actituds positives, actives i emprenedores en tots els àmbits de la seva vida. Aquesta actitud emprenedora es podrà veure reflectida en accions que, d'acord amb la motivació i l'esforç personal, permetin adquirir compromisos socials, desplegar capacitats creatives, impulsar projectes personals i col·laboratius que l'ajudin a construir models de vida personal, social i professional satisfactoris.

El treball competencial i els processos d'orientació associats han de contribuir a la construcció de la identitat personal, social i ciutadana de cada alumne, fomentant la pertinença a la societat catalana, els processos de compromís social i cívic per tal de fer possible que en el futur puguin contribuir a la millora social com a ciutadans de ple dret amb responsabilitats compartides.”

Es pot veure com el departament simplement estableix unes línies a tenir en compte a l'hora d'avaluar aquest àmbit, però cal fer un exercici de síntesi i d'elecció per tal de concretar tot l'àmbit i poder-ne realitzar un sistema de rúbriques.

En el treball proposem sintetitzar la declaració d'intencions del Departament d'Ensenyament en els següents criteris estratègics:

- Responsabilitat i treball en equip
- Perseverança i resiliència
- Aprendre a aprendre
- Actituds actives i emprenedores
- Compromís social i cívic

L'avaluació d'aquestes competències la realitzaran col·legiadament el tutor de classe i el tutor de projecte, ja que cada un d'ells podrà percebre l'evolució del grup i del treball dels seus membres des de perspectives diferents.

Com que el projecte es desenvolupa al llarg de diferents trimestres, tenint un pes important en el primer i el segon trimestre, s'estableix que es realitzarà una avaluació a finals de cada trimestre. Per fer-ho s'utilitzarà la metodologia de fitxa d'observació que tant el professor tutor de classe com del tutor de grup tindran present en cada sessió que comparteixin amb el grup (per una banda les sessions de classe de tutoria per part del tutor de classe i per l'altre les trobades de tutoria individualitzada que tingui el tutor de projecte). Aquesta fitxa d'observació tindrà en compte les següents rúbriques per tal d'avaluar les diferents competències:

COMPETÈNCIA: Responsabilitat, treball en equip

indicador	1	2	3	4
Lliurament del treball en el termini fixat	No el lliure	El lliure després d'insistir.		El lliure en el termini establert
Col·laboració en la definició i la distribució de les tasques del treball en grup.	Frena el treball dels altres.	Només fa la part que la resta ha decidit que ha de fer.	Participa en la planificació.	Fomenta l'organització i la distribució de tasques, recull les intervencions de la resta del grup i incorpora propostes.
Implicació en els objectius del grup.	No s'implica i posa traves.	No s'implica.	Accepta les opinions dels altres i sap donar el seu punt de vista de manera constructiva.	Fomenta el diàleg constructiu i la participació dels altres membres de grup.

Indicadors

Amb l'objectiu de detectar el grau d'assoliment de la competència, s'ha definit una sèrie d'indicadors. La gran majoria d'aquests indicadors poden ser avaluats pel docent, pel propi estudiant i, molt important en aquesta competència, pels mateixos companys d'equip (a través de les dinàmiques d'intravaluació i de les fitxes de valoració de l'equip). En el cas que ens ocupa, s'han definit els següents indicadors:

- Lliurament del treball en el termini fixat. Té com a objectiu la identificació i el lliurament del treball en els terminis fixats. Aquest indicador no només contempla el lliurament del treball final sinó que pot ser usat pels companys de l'equip de treball per mostrar el grau de compliment en l'elaboració de les tasques que li han estat assignades.
- Col·labora en la definició i la distribució de les tasques del treball en grup. Un cop han quedat establerts els objectius per part de l'equip, s'entra a la fase de discussió sobre quina serà la planificació, la distribució de tasques i com s'haurà de procedir a l'hora de dur a terme el treball. En aquest cas, es vol veure si els integrants de l'equip tenen una actuació activa en la definició d'aquesta fase del treball.
- S'implica en els objectius del grup i els retroalimenta constructivament. Un cop definits els objectius i feta la planificació de com dur-los a terme, es passa a detectar un conjunt d'indicadors que se centren a identificar el comportament dels integrants del grup durant l'elaboració del mateix.

COMPETÈNCIA: Perseverança/resiliència

indicador	1	2	3	4
Esforç Capacitat de perseverar en la superació de dificultats per aconseguir objectius.	No s'esforça.	Li costa esforçar-se però ho intenta per superar dificultats i treballs exigents.	És capaç d'esforçar-se i de perseverar en la superació de dificultats.	És capaç de perseverar en la superació de quasi totes les dificultats trobades i procura identificar els objectius a assolir.
Resiliència Capacitat d'adaptar-se i superar l'adversitat i les dificultats.	No supera les adversitats que es presenten.	Algunes vegades supera les adversitats que es presenten.	Supera reptes i adversitats habituals, però li costa molt superar les dificultats extraordinàries.	Sap adaptar-se i superar adversitats i dificultats tant habituals com extraordinàries.
Concentració Capacitat de mantenir l'atenció idònia el temps necessari per a la realització d'una tasca.	Es cansa ràpidament de les tasques i les deixa sense finalitzar.	Manté l'atenció en tasques de curta durada però es desconcentra amb facilitat en les de llarga durada.	Realitza la majoria de tasques mantenint l'atenció idònia durant el temps necessari per acabar-les.	Realitza qualsevol tasca mantenint sempre l'atenció idònia, el temps necessari per acabar-la.

Indicadors

En aquesta competència els indicadors definits seran avaluats pel professorat exclusivament perquè es considera que el grau de matís necessari per poder avaluar la competència és difícil que l'alumnat de 3r d'ESO el pugui considerar de forma adequada. Per tant, aquests indicadors els tindrà present tant el tutor de projecte com el tutor classe en la fitxa d'observació:

- **Esforç.** Té com a objectiu determinar si l'alumne és capaç de perseverar en la superació de les dificultats que es trobarà al llarg del procés i si identifica correctament i conscientment els objectius a assolir sabent gestionar el temps i implicació que dedica al projecte segons les necessitats d'aquest.
- **Resiliència.** Un cop determinat el nivell d'esforç i gestió d'aquest per part de l'alumne, és interessant poder determinar la capacitat d'adaptació per tal de superar les circumstàncies no previstes.
- **Concentració.** Paral·lelament a la detecció del grau d'esforç i resiliència de l'alumne és adequat fixar-se en la capacitat de concentració i si l'alumne és capaç de mantenir una concentració adequada el temps necessari per dur a terme la tasca encomanada. No deixant-la inacabada ni dilatant el procés de realització més del necessari.

COMPETÈNCIA: Aprendre a aprendre

indicador	1	2	3	4
Autonomia Capacitat de prendre decisions i afrontar situacions sense dependre dels altres.	Mai és capaç d'afrontar situacions complexes i prendre decisions. Sovint depèn dels altres.	Rarament és capaç d'afrontar situacions complexes i prendre decisions. Sovint depèn dels altres.	De vegades afronta les situacions complexes, intentant no dependre dels altres.	Normalment és capaç de prendre decisions i afrontar situacions complexes sense dependre dels altres.
Anàlisi de la informació	Repeteix sense comprendre	Reconeix i interpreta superficialment els elements de la informació.	Reconeix i interpreta la majoria d'elements de la informació.	Busca les relacions entre els diferents elements de la informació per assolir una compressió més profunda.
Síntesi de la informació	No és capaç de sintetitzar la informació. Es limita a recopilar-la.	Sintetitza la informació de forma incompleta i amb errades.	Sintetitza de forma adequada la informació.	Mostra originalitat en la sintetització adequada de la informació.

Indicadors

En aquesta competència d'aprendre a aprendre els indicadors definits seran avaluats també pel professorat exclusivament perquè es considera que el grau de matís necessari per poder avaluar la competència és difícil que l'alumnat de 3r d'ESO el pugui considerar de forma adequada. Per tant, aquests indicadors els tindrà present tant el tutor de grup com el tutor classe en la fitxa d'observació tenint especial atenció en el procés de disseny de l'acció, del pla de comunicació i dels qüestionaris d'avaluació del grau d'assoliment del missatge per part dels alumnes del centre:

- **Autonomia.** Es vol detectar si l'alumne és capaç de prendre les seves pròpies decisions, amb convicció i sense necessitat de supervisió externa constant. Es vol comprovar si l'alumne utilitza el professorat per comentar i compartir les decisions preses o l'utilitza per exposar la situació i rebre una indicació. En el grup és molt probable que a causa del rol que desenvolupi cada membre, les inseguretats individuals quedin contrarestades pel lideratge i l'autonomia d'un altre membre. És convenient que el professorat faci les preguntes apropiades als membres del grup indicats per determinar aquestes mancances d'autonomia individuals per tal d'intentar redirigir-les.
- **Anàlisi de la informació.** En aquest indicador es vol avaluar si l'alumnat és capaç de relacionar la informació que té a l'abast i generar-se un mapa conceptual ampli. El professorat ha d'estimular que l'alumnat realitzi una exhaustiva recerca per tal que el mapa conceptual sigui el més ampli i complex possible sense perdre la coherència.
- **Síntesi de la informació. La intenció de l'indicador** és avaluar la capacitat de sintetitzar la informació a l'abast i generar un discurs únic i coherent. La temàtica dels projectes són suficientment complexes com perquè la informació disponible sigui contradictòria, difosa... El professorat ha d'estimular que l'alumnat se centri en un aspecte concret i elabori un discurs clar, coherent i amb propòsit definit. La manera de com es concreta la intervenció final, el grau d'originalitat, d'assimilació de conceptes és clau per poder avaluar aquest indicador.

COMPETÈNCIA: empenedoria.

indicador	1	2	3	4
Generar idees. Integració dels coneixements de diferents disciplines per generar idees	No integra cap coneixement previ en les seves propostes.	Integra diferents coneixements previs però no aporta idees originals	Integra els coneixements per aportar idees originals.	Integra els coneixements per aportar idees que milloren un problema.
Lideratge Capacitat per gestionar i conduir altres persones o grups per facilitar-ne la interacció.	Li provoca un gran esforç i no l'interessa gestionar i conduir altres persones.	És capaç de gestionar i conduir altres persones, però li resulta difícil. Si puc ho evita.	És capaç de gestionar i conduir altres persones sense especial dificultat.	Té una gran facilitat per gestionar i conduir altres persones amb èxit.

Actitud activa	No treballa	Només fa quan se li ordena.	Participa activament amb autonomia.	Participa activament amb autonomia i iniciativa.
-----------------------	-------------	-----------------------------	-------------------------------------	--

Indicadors

En la competència d'emprenedoria els indicadors definits seran avaluats també pel professorat exclusivament a partir de la fitxa d'observació tenint especial atenció en les interaccions en el treball en equip par part dels diferents alumnes:

- **Generar idees.** Amb aquest indicador es busca detectar la capacitat de l'alumne d'aportar idees a l'equip a partir de la informació coneguda. El professorat ha de tenir clar el seu rol d'acompanyament i per tant, no ha d'aportar ell les idees sinó estimular l'esperit creatiu dels alumnes a partir de les preguntes estimuladores.
- **Lideratge.** La capacitat de gestionar i conduir els diferents membres del grup és la que es pretén avaluar en aquest indicador. El professor ha de ser conscient que amb lideratges forts a dins d'un grup és difícil que permetin aflorar lideratges més reservats però amb potencial. El professorat ha de generar les circumstàncies per donar oportunitat a tots els membres de l'equip a afrontar aquest rol per tal d'avaluar-lo.
- **Actitud activa.** Justament atenent als lideratges més reservats aquest indicador pretén identificar aquelles aportacions actives i les actituds d'iniciativa i autonomia.

COMPETÈNCIA: compromís social i cívic

indicador	1	2	3	4
Responsabilitat social (implicació, compromís) Capacitat per participar activament, de forma continuada i conscient en benefici de la comunitat.	Normalment evita participar activament en benefici de la comunitat.	Valora la participació activa en a la comunitat, però no ho fa.	Algunes vegades participa activament en la comunitat i és conscient del benefici que comporta.	Treballa en la comunitat, proposa millores i és conscient del benefici que comporta.
Consciència d'altres maneres de veure i percebre les coses	Mostra dificultats per entendre que existeixen una pluralitat d'idees i persones que consideren i valoren la realitat de manera diferent a la pròpia.	Accepta sense qüestionar-se els judicis d'altres persones.	Assumeix explícitament i de manera raonada les diferències.	Incorpora en els seus raonaments i judicis idees dels altres.

<p>Reflexió sobre les conseqüències i efectes que les decisions i propostes tenen sobre les persones.</p>	<p>No hi ha evidència que conegui les conseqüències de les decisions i propostes.</p>	<p>Preveu de forma superficial les conseqüències de les decisions i propostes.</p>	<p>Analitza els pros i els contres dels efectes de les decisions proposades.</p>	<p>Analitza a fons els pros i els contres dels efectes de les decisions proposades. Millora notablement la proposta/decisió per la valoració realitzada.</p>
--	---	--	--	--

Indicadors

En la competència de compromís cívic i social els indicadors definits seran avaluats també pel professorat exclusivament a partir de la fitxa d'observació tenint especial atenció en el treball amb l'associació vinculada i en la concepció del mapa conceptual de la temàtica i del discurs escollit per difondre en la intervenció:

- **Responsabilitat social.** Amb aquest indicador es busca avaluar el nivell de compromís i comunitat que el grup es mostra amb l'associació vinculada, si la relació és purament instrumental per tal d'assolir el repte proposat en el projecte, o la relació es basa en el reconeixement i valoració de la tasca social de l'associació i la confecció de vincles d'implicació social compartida.
- **Consciència d'altres maneres de veure i percebre les coses.** Serà determinat monitoritzar l'evolució del discurs del grup i individual a partir de les diferents interaccions amb l'associació vinculada, amb els companys de grup, els companys de classe, esdeveniments socials... El professor haurà de proposar conceptes que generin dubtes i preguntes en el discurs consolidat per avaluar si l'alumnat és capaç d'entendre que hi ha maneres diverses de percebre la realitat.
- **Reflexió sobre les conseqüències.** Avaluar el nivell de conseqüències que els alumnes poden imaginar a causa de la seva intervenció és l'objectiu d'aquest indicador.

El programa contempla un acte final (de caràcter festiu) on es presenta el grup guanyador del concurs segons la puntuació final del rànquing. En aquest acte es mostren tots els projectes realitzats i se'ls lliura un diploma que reconeix un aspecte pel qual ha destacat el projecte, independentment de la puntuació que hagi rebut en el rànquing. D'aquesta manera, es reconeix l'esforç i utilitat de cada projecte, sigui guanyador o no, ja que tots han contribuït en millorar algun aspecte de la societat.

A part de cada diploma de grup (del qual cada membre en tindrà una còpia) cada participant rebrà un sobre amb el resum de la qualificació de competències que ha demostrat al llarg del curs en l'assignatura de tutoria. Aquest resum se centrarà a evidenciar les competències pel qual ha destacat l'alumne i anirà acompanyat d'una carta personalitzada firmada pel tutor de projecte i el tutor de classe on s'expressen i es reconeixen les virtuts en l'àmbit social de cada alumne i on també es poden mencionar els aspectes a millorar sempre intentant mantenir el to positiu.

A partir de l'avaluació obtinguda segons l'aplicació de les rúbriques s'elaborarà el resum mencionat. A continuació presentem la taula que recull el resultat que se'ls mostrarà als alumnes segons el grau d'assoliment de cada competència:

COMPETÈNCIA: Responsabilitat, treball en equip

indicador	1	2	3	4
Lliurament del treball en el termini fixat.	Has de dedicar més temps a les tasques encomanades per poder-les fer arribar a port. Pots aconseguir tot el que et proposis, només cal que t'ho creguis i t'impliquis.	Ets capaç d'assolir tot el que et proposis però a vegades la mandra o la desorganització et fa arribar tard. Manté el teu rellotge en punt i no et distreguis, el futur és pels que arriben a temps.		Gràcies al treball i l'esforç assoleixes tot el que et proposes amb puntualitat. Felicitats, el futur premia als responsables i puntuals com tu!
Col·laboració en la definició i la distribució de les tasques del treball en grup.	La vida somriu als positius i treballadors, afegeix un somriure als teus llavis i arremangat els braços, aviat trobaràs la recompensa.	Implicar-te i esforçar-te amb el que t'encomanen és bo, però la vida és més lluminosa quan traspasses la barrera de l'obligació implicant-te sota un objectiu col·lectiu.	Gràcies per gaudir dels reptes implicant-hi, fas de la feina una tasca amable i gratificant i esdevenint fonamental per a l'assoliment de les fites.	T'impliques en els projectes a fons, organitzat i distribuint tasques escoltant les aportacions de tothom. Enhorabona, tu fas possible l'assoliment de les fites.
Implicació en els objectius del grup.	Amb el vent a favor, el vaixell esdevé dòcil i el viatge gratificant. Intenta remar en equip en la mateixa direcció la recompensa serà més gran.	Implicar-te en els objectius comuns fa més agradable el viatge, escolta els companys i consensua amb ells el port on amarrar, el viatge pot esdevenir fabulós.	Ets un bon company de viatge, escoltes els companys sense renunciar a donar el teu punt de vista per arribar millor a la fita de l'equip. Enhorabona!	Fas d'aglomerant en el teu equip, fomentes el diàleg i la participació dels companys fent del repte una fita d'equip a assolir amb bon ambient i energia. Felicitats!

COMPETÈNCIA: Perseverança/resiliència

indicador	1	2	3	4
Esforç Capacitat de perseverar en la superació de dificultats per aconseguir objectius.	La vida massa sovint exigeix esforç per assolir la felicitat, no hi renunciïs, ets plenament capaç d'assolir, amb esforç, el repte que et proposis.	La vida massa sovint exigeix esforç per assolir la felicitat, no hi renunciïs, amb esforç constant els cims s'assoleixen, ets plenament capaç de superar-te i arribar allà on vulguis.	Amb energia i esforç t'enfrontes als reptes que et proposen, aquesta és la fórmula (i ho saps) per arribar allà on vulguis. Felicitats!	Ets capaç de perseverar sense límit per arribar a la fita volguda i planifiques bé els objectius perquè el viatge esdevingui segur i plaent. Enhorabona!
Resiliència Capacitat d'adaptar-se i superar l'adversitat i les dificultats.	Que una adversitat no superada no et paralitzi, tothom pot tornar-se a aixecar i començar de nou el camí.	Has après a aixecar-te després d'una caiguda, saps que costa i que és difícil però en coneixes també la recompensa i saps que val la pena.	Els problemes no t'aturen, les adversitats no et paralitzen, saps superar-les tot i l'esforç que sovint suposen.	Saps adaptar-te i superar adversitats i dificultats tant habituals com extraordinàries. Saps que amb esforç i resiliència cap problema no té solució.
Concentració Capacitat de mantenir l'atenció idònia el temps necessari per a la realització d'una tasca.	La concentració sovint és clau per resoldre els problemes de la manera més encertada, no ho oblidis i no permetis que res et distregui de l'objectiu final.	La concentració sovint és clau per resoldre els problemes de la manera més encertada, no ho oblidis i no permetis que res et distregui de l'objectiu final, encara que aquest trigui a assolir-se	La concentració sovint és clau per resoldre els problemes de la manera més encertada. Tu ho saps i per això la domines sense que res et distregui de l'objectiu final.	La concentració sovint és clau per resoldre els problemes de la manera més encertada. Tu ho saps i per això la domines i la focalitzes sense que res et distregui de l'objectiu final encara que es faci esperar.

COMPETÈNCIA: Aprendre a aprendre

indicador	1	2	3	4
Autonomia Capacitat de prendre decisions i afrontar situacions sense dependre dels altres.	Aprèn a prendre les teves pròpies decisions, el teu criteri és igual de vàlid que el dels altres, escolta i reflexiona, la resposta la trobaràs en tu mateix.	Recorda que el teu criteri és igual de vàlid que el dels altres, escolta i reflexiona, i tingues consciència que la resposta la trobaràs en tu mateix.	Saps que el teu criteri és igual de vàlid que el dels altres. Sovint escoltes i reflexiones per prendre la decisió final.	Confies en el teu criteri tot escoltant i reflexionant per prendre la decisió final.
Anàlisi de la informació	Repetir sense comprendre no genera res en tu, reflexiona i analitza per configurar el propi criteri.	La realitat sovint és complexa, sigues-ne conscient per interpretar i reconèixer la realitat amb totes les seves cares.	Saps que la realitat sovint és complexa, i que sovint costa interpretar i reconèixer totes les seves cares.	Saps que la realitat és complexa i per això busques les diferents relacions per comprendre'n totes les seves cares.
Síntesi de la informació	Recopilar sense comprendre no genera res en tu, reflexiona, analitza per extreure'n l'essència.	Recopilar informació sovint requereix de fortes dosis de reflexió i anàlisi per extreure'n l'essència que et faci comprendre.	Saps que per treure l'essència de la informació cal reflexió i anàlisi.	Descobrir l'essència de les coses esdevé fàcil en tu aportant-hi bones dosis d'originalitat i reflexió.

COMPETÈNCIA: empenedoria.

indicador	1	2	3	4
Generar idees. <i>Integració dels coneixements de diferents disciplines per generar idees</i>	<i>Les noves idees també poden esdevenir en tu, només cal saber-ho i esforçar-hi.</i>	<i>Les noves idees sovint són difícils d'imaginar però també poden esdevenir en tu, només cal ser-ne conscient i proposar-ho.</i>	<i>Integres coneixement per aportar idees originals.</i>	<i>Integres coneixement per aportar les idees que transformen problemes.</i>
Lideratge Capacitat per gestionar i conduir altres persones o grups per facilitar-ne la interacció.	Conduir a altres persones et provoca un gran esforç, però a la vida la realitat esdevé pels que la condueixen.	Saps que és difícil conduir amb èxit a un grup de persones, però també saps que amb esforç la fita s'assoleix.	Amb esforç aconseguixes conduir amb èxit a un grup de persones, assolint els èxits i compartint les recompenses.	Saps conduir amb èxit a un grup de persones, assolint els èxits i compartint les recompenses.

Actitud activa	La vida et recompensa quan treballes, no ho oblidis i el futur et disposarà el que desitgis.	La feina feta en positiu i actitud proactiva pren més valor i és gaudeix millor. Tingues-ho present.	Participes activament i amb autonomia fent del teu equip agraïts companys de viatge. Felicitats	Participes activament amb autonomia i iniciativa aconseguint que en el teu equip hi trobis fidels companys de viatge.
-----------------------	--	--	---	---

COMPETÈNCIA: compromís social i cívic

indicador	1	2	3	4
Responsabilitat social (implicació, compromís) Capacitat per participar activament, de forma continuada i conscient en benefici de la comunitat.	Treballar en benefici de la comunitat provoca una satisfacció que encara no has descobert, no hi renunciïs.	Arriscat a treballar per la comunitat, la satisfacció que produeix també la pots experimentar tu. Llençat a la piscina i sigues solidari.	Has descobert que treballar per millorar el món és una capacitat que està a les teves mans. Queda molta feina per fer, endavant!	Ets conscient que el món necessita de molts mans solidàries i t'impliques amb energia i responsabilitat per tal d'oferir el teu gra d'arena. Gràcies!
Consciència d'altres maneres de veure i percebre les coses	Al món existeixen una pluralitat d'idees i persones que consideren i valoren la realitat de manera diferent a la teva; escolta-les, la veritat sempre té més d'una cara.	Ja saps que el món ofereix més d'una cara d'una mateixa veritat, qüestiona-les per trobar la que consideris més justa i encertada.	Ja saps que el món ofereix més d'una cara d'una mateixa veritat, i saps qüestionar-les per trobar la que consideres més justa i encertada. Felicitats!	Saps que la veritat que es construeix un mateix sempre pot enriquir-se de la percepció dels altres. Continua incorporant amb criteri les diferents veus dels companys al teu discurs. Enhorabona!
Reflexió sobre les conseqüències i efectes que les decisions i propostes tenen sobre les persones.	Reflexiona i analitza per descobrir les conseqüències de les pròpies decisions, el futur el construeix un mateix.	Reflexiona i analitza en profunditat per descobrir les conseqüències de les pròpies decisions, ja saps que el futur el construeix un mateix.	Has après a analitzar els pros i els contres dels efectes de les decisions proposades. Felicitats, el futur s'il·lumina quan som conscients dels propis actes.	Analitza a fons els pros i els contres dels efectes de les decisions proposades. Amb tu, el futur és capaç de millorar. Enhorabona!

3.6 Proposta de programació

Després d'analitzar la situació actual de l'acció tutorial a la secundària i de sintetitzar una proposta que incorpori les novetats normatives com els "serveis comunitaris" i aportar noves metodologies a la pràctica tutorial per tal de millorar-ne els resultats tot centrant-ho a una proposta de treball per projectes amb grups cooperatius de temàtica social i amb connexió amb l'entorn escolar i el teixit associatiu, crec oportú aportar una proposta de programació global de les hores de tutoria grupal a un 3r d'ESO.

En aquesta proposta hi apareix la proposta de treball per projectes, en la que s'hi destinen 12 sessions d'1h de tutoria. 12 sessions que queden descrites en les fitxes de sessions que s'aporten en l'Annex.

En la proposta, també s'ha buscat espai per a les activitats habituals de tutoria enfocant-les des de la reflexió personal i l'esperit crític per tractar temes que es consideren d'interès pels alumnes situats en l'etapa vital de l'adolescència. La sexualitat, l'alimentació saludable, consum de drogues i els bons hàbits es treballen a partir d'unes sessions inicials experimentals basades en metodologies taller i on es creu oportú comptar amb el suport d'un especialista, tot aprofitant els avantatges i recursos que ofereixen programes oferts pels ajuntaments, diputacions i Generalitat. A aquestes sessions taller amb especialistes es complementen amb sessions de reflexió i debat que seran conduïdes pel tutor de classe. Amb aquesta metodologia es pretén que el tutor esdevingui un referent a qui explicar incerteses, dubtes i inquietuds relacionades amb aquestes temàtiques i que el treball de reflexió i control que es realitza en els tallers s'estengui durant tot el curs amb el tutor de classe com a vigilant.

En el tercer trimestre s'han reservat tres sessions a reflexionar sobre la realitat migratòria que viu el món i concretament Catalunya i el municipi o ciutat on estigui ubicada l'escola. S'ha cregut important que a un alumnat que segurament ja està convivint amb companys de procedències diverses que han emigrat en edats diferents i en moments vitals diferents, reflexioni sobre els tòpics i estereotips que cada dia distorsionen la percepció que es té de la immigració. Amb alumnes de 14-15 anys es creu oportú poder reflexionar sobre aquesta realitat que els és tan propera i que sovint la societat afronta de forma immadura, inconscient i egoista. En les tres sessions es treballa el tema des d'àmbits diferents (inseguretat, laboral, relacions...) donant la veu als alumnes perquè expressin la seva percepció i conjuntament construeixin un criteri basat en la complexitat, la plurirealitat i amb esperit de justícia i solidaritat.

Justament amb la consciència del procés vital que estan experimentant els alumnes s'ha volgut incorporar sessions de coneixement personal. En el primer trimestre se centren en una reflexió introspectiva basada en les emocions, consciència, identitat recollides en les dinàmiques "Fotograma", "Enfrontar-se a la por" i "Queda prohibit". Aquestes sessions evolucionen per donar pas a la reflexió enfocada al futur, treballant l'orientació acadèmica i professional. Cal tenir en compte, que a 3r d'ESO els alumnes han de començar a decidir quin itinerari acadèmic volen cursar a 4t d'ESO, un itinerari que, tot i no ser determinant, els pot enfocar cap a diferents vies (cicles formatius, batxillerat...). Per tot això, a partir del segon trimestre es reserven sessions encarades a reflexionar sobre el seu futur acadèmic i aportar informació per tal de facilitar una orientació més personalitzada en els casos que ho requereixin. Les sessions

que tenen aquesta finalitat són: “Quan penso en el meu futur sento...”, “Intel·ligències múltiples” i “Qüestionari EDU-365”.

En aquestes sessions, el professor tutor també recull informació personal dels alumnes. Informació molt útil per poder valorar el procés d’aprenentatge de forma global i transversal tenint en compte aspectes extra-acadèmics i profunditzant en el moment vital pel qual està passant l’alumne.

Per conèixer les relacions de grup dins de l’aula i poder detectar casos d’alarma com “bullying”, la planificació també recull sessions dedicades a confeccionar un sociograma de classe. Unes sessions que pretenen que l’alumnat reflexioni sobre com es relaciona amb els seus companys de classe i impulsar una consciència de grup que en millori la cohesió i la convivència.

La planificació, també recull espais per a tasques més específiques com l’elecció de delegats, que es realitza en la 5a setmana per deixar temps a habituar-se a la dinàmica del nou curs. El procés de seguiment i impuls de la tasca dels delegats es proposa fer aprofitant el programa 3D de la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya en la que es proporciona un suport i assessorament extern realitzat per professionals experts de la Generalitat i una aplicació online que disposa de material pedagògic divers pensat expressament per al programa. L’objectiu final és fomentar la cultura participativa dins dels centres educatius a través del desenvolupament d’un projecte concret escollit pel mateix alumnat i implementat de forma participativa. Els alumnes, a través de la figura del delegat de classe i amb el suport del tutor, portaran a terme un projecte que els implicarà organitzar-se, assumir tasques i prendre decisions de forma conjunta al llarg del curs. Alguns exemples que s’han realitzat a través del programa delegats 3D han estat: definir espais de jocs en el pati, com gestionar la biblioteca del centre, la dinamització de festes com Sant Jordi, Carnaval...

També es deixa espai per a la difusió de tècniques d’estudi. La sessió dedicada està situada justa abans dels exàmens del 1r trimestre per tal d’aportar eines i consells a l’hora d’afrontar els reptes d’estudi que tindran al llarg del curs.

Finalment, es reserven sessions de reflexió i avaluació del curs. Aquestes sessions es realitzen a finals de cada trimestre i pretenen fer reflexionar als alumnes del seu comportament com a grup i individual al llarg del curs, per detectar mancances i proposar-ne millores.

En total s’han recollit 38 sessions que pretenen aportar una guia per afrontar l’acció tutorial des de la transversalitat i impulsant la reflexió, esperit crític, consciència social i empoderament als alumnes que cursen 3r d’ESO. Per fer la calendarització s’ha agafat el calendari escolar del curs 2018-2019:

TEMPORITZACIÓ SESSIONS 1r TRIMESTRE (curs 2018-19)

Setmanes	Acció
1a (S)	Acollida. Presentació crèdit de tutoria. Normativa.
2a (S)	Autoconeixement: Dinàmica "Fotograma".
3a (S)	Habilitats emocionals: Dinàmica "Enfrontar-se a la por".
4a (O)	Inici activitat en grups lliures: Aniversari del sufragi universal femení a Espanya.
5a (O)	Elecció dels delegats.
6a (O)	Presentació activitat en grups lliures: Aniversari del sufragi universal femení a Espanya.
7a (O)	Sociograma i dinàmiques de cohesió de grup.
8a (O)	Presentació projecte de curs.
9a (N)	Tècniques d'estudi
10a (N)	Projecte de curs: presentació grup, tema i tutor de projecte.
11a (N)	Projecte de curs: treball de grup.
12a (N)	Habilitats emocionals: Dinàmica "Queda prohibit".
13a (D)	Projecte de curs: treball de grup.
14a (D)	Projecte de curs: presentació intermèdia
15a (D)	Avaluació 1r Trimestre
(vacances Nadal)	

TEMPORITZACIÓ SESSIONS 2n TRIMESTRE

Setmanes	Acció
16a (G)	Orientació: Dinàmica “Quan penso en el meu futur sento...”
17a (G)	Projecte de curs: treball de grup.
18a (G)	Sociograma i dinàmiques de cohesió de grup.
19a (G)	Projecte de curs: treball de grup.
20a (F)	Projecte de curs: treball de grup.
21a (F)	Projecte de curs: treball de grup.
22a (F)	Projecte de curs: treball de grup.
23a (F)	CARNAVAL
24a (M)	Avaluació 2n Trimestre
25a (M)	Alimentació: taller bons hàbits alimentaris (excursió Fundació Alícia)
26a (M)	Alimentació: taller de cuina
27a (M)	Orientació: Intel·ligències múltiples.
28a (A)	Sexualitat i afectivitat: taller especialista
29a (A)	Sexualitat i afectivitat: debat

(vacances Setmana Santa)

TEMPORITZACIÓ SESSIONS 3r TRIMESTRE

Setmanes	Acció
30a (A)	Orientació: Autoconeixement. Qüestionari EDU-365
31a (M)	Salut: Dinàmica drogodependències amb especialista
32a (M)	Salut: Dinàmica debat
33a (M)	Avaluació trimestre
34a (M)	Social: immigració
35a (M)	Social: immigració
36a (J)	Social: immigració
37a (J)	Valoració treballs de curs. Elecció grup guanyador i destí de viatge final de curs (4t ESO)
38a (J)	Avaluació curs
(vacances Estiu)	

4 CONCLUSIONS

El treball que s'ha presentat s'ha proposat aprofitar una oportunitat, la implementació del servei comunitari obligatori en els cursos del segon cicle de l'ESO, per intentar actuar sobre una mancança, el baix valor que s'atribueix a les classes de tutoria.

A partir d'aquesta situació s'ha analitzat la realitat per poder ajustar la proposta a la normativa i per detectar mitjançant un qüestionari el grau de motivació i de significació que desperten les classes de tutoria entre alumnes i professors.

Amb els resultats a la mà, s'ha dissenyat un programa que té com a punt fort el projecte, realitzat mitjançant equips cooperatius, que pretén treballar i avaluar les competències de l'àmbit personal i social, atendre l'obligatorietat del servei comunitari tot despertant l'esperit actiu i d'implicació de l'alumne amb la comunitat impulsant el seu empoderament, i obrir l'escola al teixit social més proper vertebrat per entitats i associacions. A més a més, la programació no ha volgut desatendre les altres vessants de l'acció tutorial (orientació acadèmica, promoció de bons hàbits, respecte, convivència i cohesió del grup d'alumnes,...) atenent les 38 setmanes laborables del calendari escolar.

S'han inclòs en la programació sessions de coneixement personal, de salut i bons hàbits, de diversitat afectiva, d'orientació acadèmica, de tècniques d'estudi... S'han planificat sessions realitzades per especialistes tot aprofitant els recursos que ofereixen les diferents administracions i recomanat en tot moment que la planificació de l'acció tutorial es teixeixi de forma oberta i convidant-hi als tècnics municipals (de joventut, ensenyament, participació, salut...) a participar-hi i aportar-hi criteri i coneixement.

S'han elaborat unes rúbriques detallades per tal de poder avaluar amb rigorositat les competències escollides i que s'han determinat d'acord amb la descripció de competències de l'àmbit personal i social que en fa el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. S'han recollit diferents accions en què el mateix alumne s'autoavalua o avalua els seus companys d'equip coresponsabilitzant-lo del procés d'avaluació i amb intenció d'empoderar-lo.

La millora de la implicació per part del professorat en les classes de tutoria s'ha tractat a partir de la instauració del tutor de projecte, una figura que serà atesa per qualsevol professor especialista (no tutor del grup classe) que estigui predisposat a implicar-se en el projecte i que sigui escollit pel mateix grup d'alumnes. Una figura que s'emmiralla amb el tutor del treball de recerca que els alumnes de 2n de batxillerat han de presentar abans d'acabar el curs.

La motivació dels alumnes s'ha treballat per tal de millorar-la des de diferents punts:

- Per una banda, al fet de treballar en un projecte que ha de tenir una materialització real, que es relaciona de forma directa amb el món real de l'alumne (mitjançant l'associació "parnter" per exemple) i que en poden escollir la temàtica (dins d'un marc ample) aporta un elevat grau de significat que pot impulsar la motivació de l'alumne a tirar-ho endavant. En aquest sentit, el projecte s'emmiralla també amb el treball de recerca en el qual els alumnes acostumen a dedicar-hi grans esforços i dedicació fruit de l'elevat grau de motivació que els desperta.
- Per altra banda, els grups els poden realitzar lliurement els mateixos alumnes sense sentir-se acotats per límits rígids de nombre de components i deixant llibertat perquè

puguin tirar endavant el projecte amb els companys amb qui tinguin més afinitat. Això pot provocar que en l'entorn d'amistat de l'alumne, el repte del projecte sigui present en moments d'oci i distensió, que pugui esdevenir tema de conversa amb els amics, fet que fa incrementar el significat de la proposta i de retruc la motivació.

- Finalment, s'ha establert un sistema de gamificació on s'ofereix la recompensa d'escollir el destí del viatge final de l'ESO, una recompensa força llaminera que se li suma el fet que el programa estableix que els mateixos alumnes pugui avaluar i votar les propostes i recull diferents fites de temàtiques diverses que pretenen atendre els diferents perfils de jugadors. Aquesta gamificació ofereix un estímul addicional per atreure la motivació de l'alumnat.
- A més, com que en tot moment s'intenta que el projecte, inscrit dins del 3r curs de l'ESO, traspassi les fronteres del curs i esdevenint un projecte de centre on tot l'alumnat n'és coneixedor i hi participa d'una manera o d'una altra, fa incrementar la importància de l'exercici i n'augmenta el potencial de reconeixement social fet que també estimula als alumnes a esforçar-s'hi i dedicar-hi el millor d'ells mateixos.

En general el projecte i tota la programació del treball presentat es basa a impulsar un alumne més crític, actiu, responsable i empoderat; que sigui capaç d'afrontar les circumstàncies vitals diverses amb criteri, responsabilitat i força. Tot buscant construir uns futurs ciutadans capaços de transformar el món fent-lo més just, respectuós i solidari.

5 BIBLIOGRAFIA

- Bauman, Z (2007): Temps líquids. Viure en una època d'incertesa. Barcelona. Viena.
- Bloom, B (1956) Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of educational goals.
- Hernández, F. (1998) Para enseñar no basta saber la asignatura. Paidós Ibérica
- Walcot, HF (1994) Transforming qualitative data: description, analysis and interpretation. Thousands Oaks, CA: Sage publications, Inc.
- Zabalbeascoa, P. (2000) La didáctica de la traducción: desarrollo de la competencia traductora. Aproximaciones a la traducción.
- Ausubel, D. (1978) Educational psychology.: A cognitive view (2n edition). New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Bartle, R (1996). Hearts, Clubs, diamonds, spades: Players who suit MUDs. Journal of MUD Researche 1,1
- Dewey, J (1916). Democracy and Education
- Vgotsky, LS (1989): El desarrollo de los procesos psicológicos superiores. Barcelona. Crítica.
- Piaget, J. (1975). El tiempo y el desarrollo intelectual del niño. En J. Piaget, Problemas de Psicología Genética, Barcelona: Ariel.
- Morin, E. (1999). Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. París: UNESCO.
- UNESCO.CAT (2003). Repensar l'educació vers un bé comú mundial? Barcelona: UNESCO
- Delors, J. (1996). Educació: hi ha un tresor amagat a dins. París: UNESCO.
- Ainscow, M. (2006). Fer inclusiva l'educació: Com s'hauria de conceptualitzar la tasca? Barcelona: Suports vol. 10 núm 1.
- Bona, C. (6/11/2015). La implicació és la base de tota educació. Barcelona: La Vanguardia.
- Aunión, J. A. (4/12/2007). Buen profesor, major resultado. Madrid: El País.
- Gutiérrez, M. (12/5/2013). ¿En qué eres inteligente?. Barcelona: La Vanguardia.
- Castiñeira, A. i Lozano, J. M. (4/1/2013). Els valors en una societat pluralista. Barcelona: La Vanguardia.
- López, P. (2015). Entendre's amb adolescents. Barcelona: Conferència organitzada per DIXIT Centre de Documentació de Serveis Socials. Recuperat de http://dixit.gencat.cat/ca/detalls/Article/21052015_conf_entendres_adolescents

ANNEX 1: FITXES SESSIONS

Títol Sessió: Acollida.	Núm. 01
Objectius: Informar de les característiques del curs (horaris, professors) i del centre (espais). Informar de la normativa del centre. Drets i deures dels alumnes. Engagar un procés de pertinença de grup.	

Competències: - No es treballen -
--

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia: Classe magistral. Classe debat a partir de casos exemple.

Descripció: 05' – Presentació del tutor/a i lectura de la llista d'estudiants del grup classe. 15' – Presentació de l'horari del curs i dels espais del centre. 10' – Exposició dels drets i deures dels alumnes, què s'espera d'ells. 20' – Debat sobre compromisos que els alumnes assumeixin amb el centre, els companys i l'equip docent. A partir de casos exemple (un alumne desmotivats que interromp a les classes, situació d'una aula desordenada i bruta, situació de falta de respecte entre companys...) es reflexiona i el grup classe consensua uns protocols d'actuació. 10' – Presentació de la normativa disciplinària del centre.	Rol prof: Lideratge. Lideratge. Lideratge. Mediator. Lideratge.
---	---

Atenció a la diversitat: S'acompanyarà a l'exposició oral material visual (en projecció o en paper). Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos: Horari del curs. Plànol del centre. Resum de la normativa del centre.

Títol Sessió: El Fotograma	Núm. 02
-----------------------------------	----------------

Objectius:

Propiciar la recerca introspectiva de la història personal de l'alumne.
 Descobrir moments importants en la història personal dels alumnes.
 Apropament afectiu a l'alumnat per part del tutor.

Competències:

Aprendre a aprendre

Avaluació:

El contingut que hauran entregat els alumnes, el professor l'avaluarà sota la competència "Aprendre a aprendre" seguint la rúbrica específica de la competència. El resultat però de l'avaluació s'atendrà com a informació d'una avaluació inicial sense pes específic en l'avaluació final.

Metodologia:

Classe magistral.
 Tutoria entre iguals

Descripció:

(En dies anteriors, el tutor haurà demanat als alumnes que busquin 5-6 fotografies que siguin significatives per a ells i que representin moments de la seva vida)

10' – Presentació de l'activitat, el professor ensenya 3 fotografies significatives i en fa una breu explicació.

25' – Els alumnes ordenen cronològicament les fotografies que han portat i escriuen un peu de foto on expliquen la significació que té per a ells aquell moment que reflexa la fotografia.

10' – Cada alumna comparteix amb un altre company el seu àlbum i se'ls expliquen.

15' – Cada alumne explica a la classe una de les fotografies que li ha semblat més interessant del seu company.

Finalment el tutor es quedarà tots els àlbums per poder-los descobrir amb tranquil·litat i els hi retornarà en futures classes.

Rol prof:

Lideratge.

Facilitador.

Mediador.

Mediador.

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà a l'exposició oral material visual (en projecció o en paper).

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar

els alumnes que mostrin més dificultats.

En la tutoria entre iguals quan els alumnes mostren i expliquen les fotos al seu company el professor pot mediar quan en una parella de companys n funcioni la dinàmica de tutoria entre iguals.

Materials i recursos:

5 o 6 fotografies personals, sols o acompanyats de diferents edats.

Fulls en blanc per enganxar les fotografies i fer els comentaris.

Títol Sessió: Enfrontar-se a la por	Núm. 03
--	----------------

Objectius:

Provocar la detecció de situacions en les quals tenim por.

Aprendre estratègies per regular la por.

Apropament afectiu a l'alumnat per part del tutor.

Competències:

Aprendre a aprendre

actituds actives i emprenedores

Avaluació:

A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències "Aprendre a aprendre" i "actituds actives i emprenedores seguint la rúbrica específica de la competència. El resultat però de l'avaluació s'atendrà com a informació d'una avaluació inicial sense pes específic en l'avaluació final.

Metodologia:

Classe magistral.

Tutoria entre iguals

Descripció:

15' – Presentació de l'activitat.

"La por és una emoció bàsica, que ens regeix i ens domina, tots la sentim més d'una vegada, forma part de la nostra naturalesa humana. Com totes les emocions, la por és necessària, ens informa d'un perill i ens prepara per l'acció, té per tant una funció adaptativa i de supervivència.

En moltes ocasions el que ens produeix la por no és la situació concreta, sinó haver-nos d'enfrontar a aquesta situació. Davant de la por hi ha tres respostes diferents:

- L'enfrontament, la lluita, l'agressió
- La fugida, l'evitació.
- La inhibició, el bloqueig, la paràlisi, el no fer res.

Ara bé, que aquestes siguin les respostes davant de la por no vol dir que totes siguin acceptables, si cada cop que apareix la por m'enfronto agressivament o poso un mecanisme de fugida, el que acabaré tenint serà molt més conflictives i molt més malestar. Per tant, és bo aprendre a regular la por, és a dir, aprendre nous hàbits, noves estratègies que ens ajudin a tenir un major control sobre les nostres respostes.

Passos a seguir davant d'una situació que fa por:

1. Reconèixer que realment es té por i no una altra emoció.
2. Buscar la causa, potser que sigui real o fruit de la imaginació o d'un

Rol prof:

Lideratge.

Mediador.

<p>condicionament previ.</p> <p>3. Pensar quines mesures es podem prendre per reduir la por, de quantes maneres diferents es pot afrontar i no deixar-se dominar per ella. En aquest apartat el docent en pot mencionar algunes com: enraonar amb algú, demanar consell, escriure el que estan vivint, prendre distància, controlar els pensaments irracionals... (torn obert perquè els alumnes aportin mecanismes propis que fan servir per regular la por).</p> <p>4. Triar la que es valori millor per la situació en concret.”</p> <p>10’ – Cada alumne reflexiona en parella situacions concretes on hagi passat por.</p> <p>15’ – En grups de 4-6 alumnes posen en comú les situacions ja mencionades en parella i busquen en grup mecanismes per fer-hi front.</p> <p>20’ – Es posen en comú amb tota la classe les reflexions i conclusions que cada grup ha assolit.</p>	<p>Facilitador.</p> <p>Facilitador.</p> <p>Mediador.</p>
--	--

Atenció a la diversitat:

S’acompanyarà a l’exposició oral material visual (en projecció o en paper).

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.

En la tutoria entre iguals (reflexió en parelles o en grup) pot intervenir quan en una parella o grup de companys no funcioni la dinàmica de tutoria entre iguals.

Materials i recursos:

5 o 6 fotografies personals, sols o acompanyats de diferents edats.

Full fitxa de la sessió i fulls en blanc per fer-hi els comentaris.

Títol Sessió: Aniversari del sufragi universal femení a Espanya.	Núm. 04
---	----------------

Objectius:

Sensibilitzar sobre la igualtat de gènere.
 Promoure els valors de la democràcia, la justícia social i la igualtat.
 Realitzar un assaig de treball cooperatiu amb equips lliures.

Competències:

Responsabilitat, treball en equip.
 Perseverança/resiliència.
 Aprendre a aprendre.
 Actituds actives i emprenedores.
 Compromís social i cívic.

Avaluació:

A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents:

Responsabilitat, treball en equip.
 Perseverança/resiliència.
 Aprendre a aprendre. (indicador d'autonomia)
 Actituds actives i emprenedores.

A partir de l'exposició oral del treball i del material entregat, el professor avaluarà les competències següents:

Aprendre a aprendre. (indicadors d'anàlisi i síntesi)
 Compromís social i cívic. (indicadors "Consciència d'altres maneres de veure i percebre les coses" i "Reflexió sobre les conseqüències i efectes que les decisions i propostes tenen sobre les persones").

El resultat de l'avaluació s'atendrà com a informació d'una avaluació inicial amb un 10% de pes específic en l'avaluació final.

Metodologia:

Classe magistral.
 Recerca format puzzle
 Treball per projectes en equips cooperatius

Descripció:

15' – Presentació de l'activitat. El professor explica l'efemèride del sufragi

Rol prof:

Lideratge.

<p>universal femení a Espanya i fa un petit resum del context històric.</p> <p>10' – Es confeccionen els grups de treball de forma lliure (poden ser entre 3 i 5 persones) i cada grup acota el tema escollint un àmbit d'actuació concret (dins del tema mare el sufragi universal) i estableix uns objectius de partida.</p> <p>El professor pot proporcionar una llista de temes acotats perquè els alumnes els puguin tenir de referència o no:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Drets socials i desigualtats de la dona al segle XX i en l'actualitat a Espanya. - Drets socials i desigualtats de la dona al món en l'actualitat. - Situació de poder de la dona respecte l'home a Espanya en l'actualitat, motius de la desigualtat. - Àmbits (professionals, socials, d'oci, família...) on la dona no té el mateix reconeixement que l'home en l'Espanya actual. - Tractament de la dona la cultura pop i els mitjans de comunicació en l'actualitat. - Reivindicacions dels moviments feministes occidentals en l'actualitat. <p>Establerts els objectius i el plànning de treball, es distribueixen els rols de cada membre de l'equip.</p>	<p>Mediador.</p>
<p>20' – Procés de recerca de la informació i de treball a través del grups cooperatius.</p>	<p>Facilitador.</p>
<p>10' – Posada en comú del treball realitzat i dels objectius que s'ha marcat cada grup.</p>	<p>Mediador.</p>

Atenció a la diversitat:
S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper).

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.

En el procés d'elaboració de grups el professor vetllarà perquè cap alumne quedi orfe de grup.

En el procés d'elecció d'objectius i de planificació i assignació de rols, el professor perquè els rols que s'assignin siguin realistes amb les capacitats individuals, promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos:
Full fitxa (en digital i/o en paper) de la sessió i fulls en blanc per fer-hi els comentaris.

Títol Sessió: Elecció dels delegats.	Núm. 05
---	----------------

Objectius:

Sensibilitzar sobre l'empoderament de l'alumnat.
 Promoció del sistema de democràcia representativa.
 Elecció dels delegats

Competències:

Aprendre a aprendre.
 Compromís social i cívic.

Avaluació:

Tot i que en aquesta sessió es treballen competències, no s'avaluaran ja que aquestes competències es treballaran per part de l'alumnat voluntari que es presenti com a candidat a delegat i no de forma generalitzada per tot l'alumnat de la classe.

Metodologia:

Classe magistral.
 Presentacions orals.
 Votació secreta.

<p>Descripció:</p> <p>20' – Presentació de l'activitat. El professor fa pedagogia de la importància de les figures de delegats i anima als alumnes a apoderar-se i a participar, fer propostes i ser crítics amb el funcionament i l'activitat que acull el centre.</p> <p>25' – Presentació personal dels candidats que es presenten a l'elecció de delegat.</p> <p>10' – Procés de votació a través de dipositar paperets en una urna.</p> <p>05' – Recompte i anunci del candidat guanyador que té dret a escollir el subdelegat que el pugui acompanyar en la realització de les tasques pròpies del càrrec.</p> <p>Fora de classe, els delegats escollits del curs participaran d'un procés de formació on es promourà la capacitat d'organitzar-se, assumir tasques i prendre decisions de forma conjunta al llarg del curs. Per a la implementació d'aquest programa, es comptarà amb el suport i l'assessorament extern de professionals experts en el foment de la participació i d'una aplicació online on disposar dels materials pedagògics necessaris per dur a terme el programa i esdevenir un espai d'interacció entre els participants. (Programa Delegats 3D de la direcció general de la Joventut de la Generalitat de Catalunya).</p>	<p>Rol prof:</p> <p>Lideratge.</p> <p>Mediador.</p> <p>Mediador.</p> <p>Lideratge.</p>
--	---

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper).

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el procés de propostes de candidats el professor vetllarà perquè cap alumne pugui quedar exclòs per la seva diversitat tenint present les competències i capacitats necessàries per poder desenvolupar el càrrec.

Materials i recursos:

Full fitxa (en digital i/o en paper) de la sessió, fulls en blanc i urna per fer les votacions.

Títol Sessió: Aniversari del sufragi universal femení a Espanya. II	Núm. 06
--	----------------

Objectius:

Sensibilitzar sobre la igualtat de gènere.
Promoure els valors de la democràcia, la justícia social i la igualtat.
Realitzar un assaig de treball cooperatiu amb equips lliures.

Competències:

Responsabilitat, treball en equip.
Perseverança/resiliència.
Aprendre a aprendre.
Actituds actives i emprenedores.
Compromís social i cívic.

Avaluació:

A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents:

Responsabilitat, treball en equip.

Perseverança/resiliència.

Aprendre a aprendre. (indicador d'autonomia)

Actituds actives i emprenedores.

A partir de l'exposició oral del treball i del material entregat, el professor avaluarà les competències següents:

Aprendre a aprendre. (indicadors d'anàlisi i síntesi)

Compromís social i cívic. (indicadors "Consciència d'altres maneres de veure i percebre les coses" i "Reflexió sobre les conseqüències i efectes que les decisions i propostes tenen sobre les persones").

Els alumnes també avaluaran els companys i a ells mateixos seguin la mateixa rúbrica del professorat. El que determinin els alumnes tindrà un 30% de pes en la valoració final del projecte. El 70% restant l'aportarà la valoració que en faci el professor mitjançant les fitxes d'observació i la valoració de l'entrega final.

El resultat de l'avaluació s'atendrà com a informació d'una avaluació inicial amb un 10% de pes específic en l'avaluació final.

Metodologia:

Classe magistral.
Fliped class

<p>Descripció: 05' – Presentació de l'activitat. El professor explica com s'hauran de realitzar les presentacions dels grups (ordre) i quin material els fa falta per poder-les realitzar.</p> <p>10' – Els grups preparen les seves intervencions i s'organitza la classe per acollir les exposicions</p> <p>35' – Els grups presenten els seus projectes. Les presentacions poden ser orals acompanyades de projeccions, poden ser dinàmiques de grup, vídeos... El format de presentació és lliure i el professor ha motivat prèviament als alumnes perquè busquin formats de presentació diferents als habituals.</p> <p>10' – Coavaluació. Cada grup avaluarà la resta de grups segons la rúbrica proposada per les competències següents:</p> <p>Aprendre a aprendre (indicadors anàlisi i síntesi)</p> <p>compromís social i cívic (indicadors Consciència i Reflexió)</p> <p>Dins del grup, també s'avaluaran els companys segons la rúbrica proposada per les competències següents:</p> <p>Responsabilitat, treball en equip Perseverança/resiliència Aprendre a aprendre (indicador d'autonomia) Actituds actives i emprenedores</p> <p>I cada alumne s'autoavaluarà segons la rúbrica proposada per les competències següents:</p> <p>Responsabilitat, treball en equip Perseverança/resiliència Aprendre a aprendre (indicador d'autonomia) Actituds actives i emprenedores</p>	<p>Rol prof: Lideratge.</p> <p>Mediador.</p> <p>Mediador.</p> <p>Mediador.</p>
--	--

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper).
 Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.
 Es facilitaran materials de suport necessaris per atendre singularitats.

Materials i recursos:

Fitxes d'avaluació i el material aportat pels grups.

Títol Sessió: Sociograma	Núm. 07
Objectius: Detectar l'existència d'algun problema en el grup. Descobrir com són les relacions entre l'alumnat.	

Competències: - No es treballen -
--

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia: Classe magistral.
--

Descripció: 10' – Presentació de l'activitat. El professor explica com s'haurà de realitzar l'activitat i es prepara l'aula per poder-la iniciar (els alumnes han de poder contestar tranquil·lament i sense que els companys vegin les respostes. 30' – Els alumnes de forma individual responen a les preguntes del sociograma (han de proposar 3 alumnes indicats per ordre de preferència): A qui triaries per fer un treball de classe? A qui NO triaries per fer un treball de classe? A qui triaries per fer un mural per el dia de la Pau? A qui NO triaries per fer un mural per el dia de la Pau? A qui convidaries a la teva festa d'aniversari? A qui NO convidaries a la teva festa d'aniversari? Amb qui t'aniries d'excursió? Amb qui NO t'aniries d'excursió? 20' – El professor modera un debat on els alumnes expliquen com han viscut el projecte del sufragi femení i les relacions dels companys en el treball en grup.	Rol prof: Lideratge. Facilitador. Mediator.
--	---

Atenció a la diversitat: S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper). Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions. Es facilitaran materials de suport necessaris per atendre singularitats.

Materials i recursos: Fitxes del sociograma.
--

Títol Sessió: Projecte de curs I	Núm. 08
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup] El resultat de l'avaluació s'atendrà l'evolució al llarg de les diferents sessions que es treballi el projecte amb un 70% de pes específic en l'avaluació final.

Metodologia: Classe magistral.
--

Descripció: 20' – Presentació de l'activitat. Planificació, objectius esperats, com s'avaluarà, el paper del professor tutor. 25' – Es presenten les eines TIC que s'utilitzaran: <ul style="list-style-type: none"> - Twitter (obligatori) - Youtube - Canva - Moviemaker 15' – Es mostren exemples d'activitats finals. Els alumnes disposen de dues setmanes per escollir equip, tema i tutor d'equip.	Rol prof: Lideratge.
--	--------------------------------

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper).

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el procés d'elaboració de grups el professor vetllarà perquè cap alumne quedi orfe de grup.

Materials i recursos:

Full fitxa (en digital i/o en paper) amb la informació del treball proposat.

Títol Sessió: Tècniques d'estudi	Núm. 09
Objectius: Explicar bones pràctiques d'estudi.	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
Classe magistral.

Descripció: 10' – Introducció a les bones pràctiques en el moment d'estudiar: - Com crear un bon ambient d'estudi. - Disseny d'un pla d'estudi. 10' - Tècniques d'estudi (lectura + subratllat, resum, esquema, mapa conceptual, exercicis pràctics). 10' - Trucs pràctics (Associació d'imatges, Respondre a preguntes) 10' - Eines TIC 20' – Estudi autònom.	Rol prof: Lideratge.
	Facilitador.

Atenció a la diversitat:
 S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper).

 Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

 Es facilitaran materials de suport necessaris per atendre singularitats.

Materials i recursos:
 Fitxa resum de la sessió.

Títol Sessió: Projecte de curs II	Núm. 10
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup] A partir del material entregat i de l'execució de la dinàmica final, el professor avaluarà les competències següents: Aprendre a aprendre (indicadors d'anàlisi i síntesi). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Compromís social i cívic. [tutor grup] El resultat de l'avaluació s'atendrà l'evolució al llarg de les diferents sessions que es treballi el projecte amb un 70% de pes específic en l'avaluació final.
--

Metodologia: Fliped class

Descripció: 05' – Introducció de la classe 25' – Cada grup explica quin tema tractarà, quins membres formen l'equip i quin tutor de grup tindran.	Rol prof: Lideratge. Mediator.
--	---

20' – Cada grup realitza el pla d'equip amb la distribució dels rols i compromisos.	Mediador.
10' – Inici de la recerca de l'entitat “partner” del projecte.	Facilitador.

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper).

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el procés d'elaboració de grups el professor vetllarà perquè cap alumne quedi orfe de grup.

En el procés d'elecció d'objectius i de planificació i assignació de rols, el professor perquè els rols que s'assignin siguin realistes amb les capacitats individuals, promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos:

Cap

Títol Sessió: Projecte de curs III	Núm. 11
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	
Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.	
Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup] A partir del material entregat i de l'execució de la dinàmica final, el professor avaluarà les competències següents: Aprendre a aprendre (indicadors d'anàlisi i síntesi). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Compromís social i cívic. [tutor grup] El resultat de l'avaluació s'atendrà l'evolució al llarg de les diferents sessions que es treballi el projecte amb un 70% de pes específic en l'avaluació final.	
Metodologia: Treball per projectes. Classe Magistral.	
Descripció: 05' – Introducció de la classe. 55' – Treball en grup.	Rol prof: Lideratge. Facilitador.

Atenció a la diversitat:

En el procés de treball en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos:

Cap

Títol Sessió: Queda prohibit	Núm. 12
Objectius: <ul style="list-style-type: none"> - Ajudar a adquirir un millor coneixement de les pròpies emocions. - Identificar les emocions dels altres. - Desenvolupar l'habilitat de generar emocions positives. - Impulsar a adoptar una actitud positiva davant la vida. - Ajudar l'alumnat en el seu desenvolupament en valors. 	

Competències: Aprendre a aprendre

Avaluació: El contingut que hauran entregat els alumnes, el professor l'avaluarà sota la competència "Aprendre a aprendre" seguint la rúbrica específica de la competència. El resultat però de l'avaluació s'atindrà com a informació d'una avaluació inicial sense pes específic en l'avaluació final.
--

Metodologia: Classe magistral. Tutoria entre iguals. Debat
--

Descripció: 05' – Explicació de l'activitat. 10' – lectura individual del text: Queda prohibido llorar sin aprender, Levantarte un día sin saber que hacer, Tener miedo a tus recuerdos... Queda prohibido no sonreír a los problemas, No luchar por lo que quieres, Abandonarlo todo por miedo. No convertir en realidad tus sueños,.. Queda prohibido no intentar comprender a las personas, pensar que sus vidas valen menos que la tuya, No saber que cada uno tiene su camino y su dicha.. Queda prohibido no crear tu historia, No tener un momento para la gente que te necesita, No comprender que lo que la vida te da, también te lo quita.. Queda prohibido, no buscar tu felicidad. No vivir tu vida con una actitud positiva, No pensar en que podemos ser mejores, No sentir que sin ti, este mundo no sería igual... Pablo Neruda	Rol prof: Lideratge. Facilitador.
---	--

<p>30' - Els alumnes es distribueixen en grups de 3-4 persones i comenten el text tot fent servir la guia proposada.</p> <p>Quins sentiments t'han vingut mentre el llegies?</p> <ul style="list-style-type: none">- Els podries concretar en alguna frase en especial?- Escribeu alguns versos que siguin en aquests moments especialment significatius per a tu.- En quines coses estàs d'acord? Per què?- En quines no? Per què?- Quin creus que és el missatge que ens vol transmetre l'escriptor?- T'ha agradat? Digues per què.- Poseu en positiu les recomanacions que ens fa per viure en Pablo Neruda. <p>15' - Torn de debat general sobre el missatge del text, els sentiments que els ha despertat....</p>	<p>Mediador.</p> <p>Mediador.</p>
--	-----------------------------------

Atenció a la diversitat:

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.

En la tutoria entre iguals el professor pot mediar quan en un grup de companys no funcioni la dinàmica de tutoria entre iguals.

Materials i recursos:

Fitxa de l'activitat amb el text i les preguntes de reflexió.

Títol Sessió: Projecte de curs IV	Núm. 13
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup] Compromís social i cívic. [tutor grup]

Metodologia: Treball per projectes. Classe Magistral.
--

Descripció: 10' – Organització de la classe. 50' – Treball en grup.	Rol prof: Lideratge. Facilitador.
--	--

Atenció a la diversitat: En el procés de treball en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos: Cap

Títol Sessió: Projecte de curs V	Núm. 14
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup] Compromís social i cívic. [tutor grup]

Metodologia: Treball per projectes. Classe Magistral.
--

Descripció: 10' – Introducció de la classe i treball per equips per preparar les presentacions. 40' – Presentacions dels grups. 10' – Valoració global de les propostes per part del professor i dels alumnes	Rol prof: Lideratge. Mediator. Lideratge.
---	---

Atenció a la diversitat: En el procés de presentació en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els

components del grup.

Es facilitaran materials de suport necessaris per atendre singularitats.

Materials i recursos:

Fitxa presentació requisits de la presentació intermèdia.

Títol Sessió: Avaluació 1r trimestre	Núm. 15
Objectius: Valorar el 1r trimestre	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
Debat

Descripció: 15' – Introducció de la classe i exposició de la valoració que els professors de la classe de forma global del 1r trimestre. 35' – Debat on els alumnes exposen com valoren el 1r trimestre. Els professors i els companys i el comportament general de grup. 10' – Temps per exposar nous propòsit de millora per part dels alumnes. Al final de la classe es lliuren les notes del 1r trimestre i els professor tutor concerta cites individuals pels alumnes que ho requereixin.	Rol prof: Lideratge. Mediador. Mediador.
--	--

Atenció a la diversitat:
Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos:
Cap

Finalment el tutor es quedarà totes les fitxes per poder-les estudiar.

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà a l'exposició oral material visual (en projecció o en paper).

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.

Materials i recursos:

Un full amb frases incomplertes

Títol Sessió: Projecte de curs VI	Núm. 17
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup] Compromís social i cívic. [tutor grup]

Metodologia: Treball per projectes. Classe Magistral.
--

Descripció: 20' – Introducció de la classe i explicació de què cal tenir en compte al fer un pla de comunicació. 40' – Treball en grup.	Rol prof: Lideratge. Facilitador.
--	--

Atenció a la diversitat: S'acompanyarà a l'exposició oral material visual (en projecció o en paper). Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions. En el procés de treball en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els

components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos:

Documentació de la presentació.

Títol Sessió: Sociograma II	Núm. 18
------------------------------------	----------------

Objectius:

Detectar l'existència d'algun problema en el grup.
 Descobrir com son les relacions entre l'alumnat.
 Saber si les relacions han millorat respecte el sociograma del 1r trimestre.

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:

Classe magistral.

<p>Descripció:</p> <p>10' – Presentació de l'activitat. El professor explica com s'haurà de realitzar l'activitat i es prepara l'aula per poder-la iniciar (els alumnes han de poder contestar tranquil·lament i sense que els companys vegin les respostes.</p> <p>20' – Els alumnes de forma individual responen a les preguntes del sociograma (han de proposar 3 alumnes indicats per ordre de preferència): A qui triaries per fer un treball de classe? A qui NO triaries per fer un treball de classe? A qui triaries per fer un mural per el dia de la Pau? A qui NO triaries per fer un mural per el dia de la Pau? A qui convidaries a la teva festa d'aniversari? A qui NO convidaries a la teva festa d'aniversari? Amb qui t'aniries d'excursió? Amb qui NO t'aniries d'excursió?</p> <p>15' – Rolplaying on els alumnes interpreten una situació acordada. Les propostes de situacions són les següents: T'assabentes que algú del grup ha "xafardejat" alguna cosa sobre tu. Algú del grup no t'ha tornat una cosa que li vas prestar. No hi ha acord sobre què fer una tarda de dissabte (o al pati). Una bronca amb algun professor. Algú et fa una broma pesada</p> <p>15' – El professor modera un debat on els alumnes expliquen com han viscut la situació simulada.</p>	<p>Rol prof: Lideratge.</p>
	<p>Facilitador.</p>
	<p>Facilitador.</p>
	<p>Mediador.</p>

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà a l'exposició oral amb material visual (en projecció o en paper).
 Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos:

Fitxes del sociograma.

Títol Sessió: Projecte de curs VII	Núm. 19
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup] Compromís social i cívic. [tutor grup]

Metodologia: Treball per projectes. Classe Magistral.
--

Descripció: 10' – Organització de la classe 50' – Treball en grup.	Rol prof: Lideratge. Facilitador.
---	--

Atenció a la diversitat: En el procés de treball en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos: Cap

Títol Sessió: Projecte de curs VIII	Núm. 20
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup]

Metodologia: Treball per projectes. Classe Magistral.
--

Descripció: 10' – Organització de la classe 50' – Treball en grup.	Rol prof: Lideratge. Facilitador.
---	--

Atenció a la diversitat: En el procés de treball en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos: Cap

Títol Sessió: Projecte de curs IX	Núm. 21
Objectius: Treballar i avaluar competències de l'àmbit social i personal. Impulsar el compromís social i cívic. Impulsar una experiència de voluntariat. Impulsar el lligam de l'alumnat amb entitats pròximes. Empoderar a l'alumnat a reflexionar i intervenir sobre la realitat social.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip. Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores. Compromís social i cívic.
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències següents: Responsabilitat, treball en equip. [conjuntament tutor classe i tutor grup] Perseverança/resiliència. [tutor grup] Aprendre a aprendre (indicador autonomia). [conjuntament tutor classe i tutor grup] Actituds actives i emprenedores. [tutor grup]

Metodologia: Treball per projectes. Classe Magistral.
--

Descripció: 10' – Introducció de la classe i explicació de la presentació que hauran de fer la setmana que ve on expliquin quina intervenció volen realitzar, calendarització, espais i amb quina entitat "partner" treballaran. 50' – Treball en grup.	Rol prof: Lideratge. Facilitador.
--	--

Atenció a la diversitat: En el procés de treball en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos: Cap

Títol Sessió: Carnaval	Núm. 22
Objectius: Empoderar a l'alumnat a organitzar la festa de Carnaval a l'escola	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
Preparació festa de carnaval

Descripció: 10' – Els delegats expliquen què han consensuat amb la resta de delegats de les classes de cara a l'organització de la festa de Carnaval (horari, calendari, logística, normes de convivència, rúbrica de les puntuacions del jurat...). Els alumnes però han de proposar membres del jurat (professors i alumnes) i s'han de distribuir en comissions de preparació (comunicació, logística, ambientació). 20' – En debat, es reflexiona sobre els temes de l'ambientació, impactes de comunicació, logística necessària. Es proposen membres del jurat. 30' els alumnes es distribueixen en comissions i comencen a treballar en l'àmbit que els pertoca.	Rol prof: Mediador.
	Mediador.
	Facilitador.

Atenció a la diversitat:
En el procés de treball en grup el professor promourà la solidaritat i l'ajuda entre els components del grup i orientarà en l'elecció d'uns objectius i d'una planificació realista.

Materials i recursos:
Cap

Títol Sessió: Avaluació 2n trimestre	Núm. 23
Objectius: Valorar el 2n trimestre	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
Debat

Descripció: 15' – Introducció de la classe i exposició de la valoració que els professors de la classe de forma global del 2n trimestre. 35' – Debat on els alumnes exposen com valoren el 2n trimestre. Els professors i els companys i el comportament general de grup. 10' – Temps per exposar nous propòsit de millora per part dels alumnes.	Rol prof: Lideratge.
	Mediador.
	Mediador.

Atenció a la diversitat:
Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos:
Cap

Títol Sessió: Excursió a la Fundació Alícia	Núm. 23
Objectius: Apropar-nos als fenòmens culinaris des d'un punt de vista científic amb la intenció d'apropar la ciència a la vida quotidiana i veure com aquesta és capaç de donar-nos solucions per a problemes d'al·lèrgies o intoleràncies alimentàries.	
Competències: - No es treballen -	
Avaluació: - No s'avalua -	
Metodologia: Taller	
Descripció: Des de les 9h del matí els alumnes marxaran amb autocar fins al Monestir de Sant Benet on realitzaran un taller de 2h on viuran experiències científiques creatives per resoldre problemàtiques alimentàries. Un cop acabat el taller tornaran cap a l'institut amb l'autocar.	Rol prof: Mediator.
Atenció a la diversitat: Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.	
Materials i recursos: Els oferts per la Fundació Alícia	

Títol Sessió: Taller de cuina	Núm. 24
Objectius: Adonar-nos que la cuina és una activitat dinàmica i divertida en la qual hi compten més factors dels que ens pensem. Donar pautes de treball a la cuina i recursos per a una alimentació saludable i equilibrada.	

Competències: Responsabilitat, treball en equip (indicador d'implicació) Perseverança/resiliència. Aprendre a aprendre. Actituds actives i emprenedores.

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències. Els resultats tindran un pes del 10% en la nota final del curs.

Metodologia: Joc simbòlic - concurs

Descripció: 10' - Explicació de l'activitat. 30' - Per grups hauran de realitzar un menú d'un àpat amb els ingredients que els haurà tocat. Mentre van pensant amb el menú, se'ls aniran formulant preguntes sobre hàbits alimentaris i productes de proximitat i temporada, si les encerten tenen nous aliments pel menú, si no, els resten. 20' - Debat final on es reflexiona de forma col·lectiva dels hàbits alimentaris que tenen actualment i si caldria millorar-los i per què?	Rol prof: Lideratge. Mediator Mediator.
---	---

Atenció a la diversitat: Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.
--

Materials i recursos: Llista d'aliments. Formulari de preguntes (amb respostes)

Títol Sessió: Intel·ligències múltiples	Núm. 25
Objectius: Introduir als alumnes les intel·ligències múltiples. Animar als alumnes a descobrir les intel·ligències pròpies. Apoderar als alumnes a liderar les seves capacitats i a canviar-les si ho creuen oportú.	
Competències: - No es treballen -	
Avaluació: - No s'avalua -	
Metodologia: Test Debat	
Descripció: 10' – Introducció de l'activitat 30' – Els alumnes responen al test d'intel·ligències múltiples. 20' – Debat de grup sobre com aprofitar les intel·ligències que despunten, com millorar-ne d'altres i com valorar per igual. Finalment el tutor es quedarà totes les fitxes per poder-les estudiar amb tranquil·litat.	Rol prof: Lideratge. Facilitador. Mediator.
Atenció a la diversitat: S'acompanyarà a l'exposició oral material visual (en projecció o en paper). Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions. En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.	
Materials i recursos: Un full amb el test.	

Títol Sessió: Sexualitat i afectivitat: taller especialista	Núm. 26
Objectius: Informar sobre les diferents vessants de la sexualitat i l'afectivitat Impulsar la reflexió sobre el respecte i l'estima a la diversitat sexual i afectiva.	
Competències: - No es treballen -	
Avaluació: - No s'avalua -	
Metodologia: Taller	
Descripció: Un especialista extern al centre realitzarà un taller sobre sexualitat i afectivitat. El tutor podrà ser present durant el taller.	Rol prof: Mediator.
Atenció a la diversitat: Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.	
Materials i recursos: Els oferts per l'especialista.	

Títol Sessió: Sexualitat i afectivitat: debat	Núm. 27
--	----------------

Objectius:

Informar sobre les diferents vessants de la sexualitat i l'afectivitat
 Impulsar la reflexió sobre el respecte i l'estima a la diversitat sexual i afectiva.

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:

Debat

Descripció:

A partir de la introducció de vídeos del canal Oh My Goig (cada vídeo dura màxim 5min) es debatrà sobre les situacions exposades des d'una visió inclusiva, de respecte i àmplia.

Per cada tema es proposa un debat de 15min. Temes proposats:

-Si no vols estar amb mi (tot el temps) és perquè no m'estimes

-Vaig follar amb un col·lega a una festa però no en tenia ganes.

-Li agrado a una persona hetero i jo no ho sóc.

-Tinc els pits petits i estic molt acomplexada

-“Postureo”

Rol prof:

Mediador.

Atenció a la diversitat:

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos:

Vídeos penjats a youtube

Títol Sessió: Qüestionari EDU-365	Núm. 28
Objectius: Aportar informació per tal que els alumnes puguin reflexionar sobre l'itinerari acadèmic a escollir.	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
 Qüestionari

Descripció: 10' – S'explica les característiques de la sessió, objectius i funcionament del qüestionari. 35' – Els alumnes responen el qüestionari de la pàgina web Edu365.com. 15' – S'expliquen els recursos que els alumnes poden trobar en el portal web i s'expressen quines inseguretats i dubtes tenen els alumnes quan reflexionen sobre el futur i l'itinerari acadèmic a escollir. El tutor anotarà en una fitxa d'observació les intuïcions, dubtes i decisions que expressin els alumnes sobre les perspectives de futur.	Rol prof: Lideratge. Facilitador. Facilitador.
--	--

Atenció a la diversitat:
 Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

 El format de treball autònom permet que el tutor pugui aprofitar l'estona de resolució del qüestionari per atendre els alumnes amb més inseguretats i dubtes.

Materials i recursos:
 Portal web edu365.com

Títol Sessió: Dinàmica drogodependències amb especialista	Núm. 29
Objectius: Informar sobre els efectes i conseqüències de l'abús de drogues. Impulsar la reflexió sobre l'apoderament, el sentit crític i la capacitat de dir NO al grup.	
Competències: - No es treballen -	
Avaluació: - No s'avalua -	
Metodologia: Taller	
Descripció: Un especialista extern al centre realitzarà un taller sobre sexualitat i afectivitat. El tutor podrà ser present durant el taller.	Rol prof: Mediador.
Atenció a la diversitat: Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.	
Materials i recursos: Els oferts per l'especialista.	

Títol Sessió: Salut: debat	Núm. 30
-----------------------------------	----------------

Objectius:

Informar sobre els efectes i conseqüències de l'abús de drogues.

Impulsar la reflexió sobre l'apoderament, el sentit crític i la capacitat de dir NO al grup.

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:

Debat

Descripció:

A partir de la introducció de vídeo i recursos web següents:

- Droga genero i adolescència
<https://www.youtube.com/watch?v=82h5FBJ88Uk>
- <http://laclara.info/>
- <http://www.elpep.info/>

Es realitza el test d'autoconsum de la web [elpep.info](http://www.elpep.info/) i s'inicien debats i aclaracions dels temes indicats en el vídeo i que més preocupin o interès tinguin els alumnes.

Rol prof:

Mediador.

Atenció a la diversitat:

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos:

<https://www.youtube.com/watch?v=82h5FBJ88Uk>

<http://laclara.info/>

<http://www.elpep.info/>

Títol Sessió: Avaluació 3r trimestre	Núm. 31
Objectius: Valorar el 3r trimestre	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
Debat

Descripció: 15' – Introducció de la classe i exposició de la valoració que els professors de la classe de forma global del 3r trimestre. 35' – Debat on els alumnes exposen com valoren el 3r trimestre. Els professors i els companys i el comportament general de grup. 10' – Temps per exposar nous propòsit de millora per part dels alumnes.	Rol prof: Lideratge.
	Mediador.
	Mediador.

Atenció a la diversitat:
Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos:
Cap

Títol Sessió: La immigració: Mimoune	Núm. 32
Objectius: Reflexionar sobre la problemàtica dels moviments migratoris. Prendre consciència dels sentiments que viuen les persones nouvingudes. Contextualitzar el fenomen de la immigració i l'emigració en la nostra societat actual, concretament a nivell de Catalunya. Desenvolupar actituds de tolerància vers els nouvinguts.	

Competències: Emprenedoria (indicador <i>Generar idees</i>) compromís social i cívic (indicador Consciència i Reflexió)

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències "Emprenedoria" i "compromís social i cívic" seguint la rúbrica específica de la competència.

Metodologia: Tutoria entre iguals

Descripció: 10'- Introducció de l'activitat i explicació breu de la sinopsis del curt. 15'- Projectió del curt <i>Mimoune</i> 20- Per grups de 4 persones es reflexiona sobre els següents punts: a. Quin és el tema del curt? b. Quina problemàtica presenta? c. Quins sentiments heu tingut al veure'l? d. Quin fragment us ha afectat més? e. Com se sent el protagonista? f. Com se sent la seva família? g. Creus que viu millor o pitjor que en el seu país d'origen? h. Quin creus que ha estat el motiu de deixar enrere les seves arrels? i. Es pot viure sense arrels? j. Creus que es fàcil donar un pas com aquest? Per què? k. Creus que s'han acomplert les seves expectatives a l'arribar aquí? l. Com són rebuts els immigrants al nostre país? m. Ho tenen fàcil? Per què? n. Es fàcil integrar-se quan arribes a un lloc que té una manera de fer i de pensar molt diferent a la teva? Per què? o. En quines condicions de vida viuen? p. Coneixes el cas d'alguna persona nouvinguda? Explica la seva situació. q. Com et sentiries tu si haguessis de marxar i deixar enrere la teva família, els teus amics, el teu país...? r. Com t'agradaria que et rebessin en el nou lloc? s. Què facilitaria la teva integració? t. Que és el que consideraries indigne que et passés?	Rol prof: Lideratge. Facilitador
---	---

15' - Posada en comú de les reflexions.

Mediador.

Atenció a la diversitat:

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.

Materials i recursos:

- El curt *Mimoune*. (durada: 11 minuts). Curts amb fons. M^a del Mar Galceran- Francesc Grané- Anna Marc. Ed. Casals.

- Fitxa de reflexió i de treball

Títol Sessió: La immigració II	Núm. 33
Objectius: Reflexionar sobre la problemàtica dels moviments migratoris. Prendre consciència dels sentiments que viuen les persones nouvingudes. Contextualitzar el fenomen de la immigració i l'emigració en la nostra societat actual, concretament a nivell de Catalunya. Desenvolupar actituds de tolerància vers els nouvinguts.	

Competències: Emprenedoria (indicador Generar idees) compromís social i cívic (indicador Consciència i Reflexió)

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències "Emprenedoria" i "compromís social i cívic" seguint la rúbrica específica de la competència.

Metodologia: Debat

Descripció: 10'- Introducció de l'activitat. 20'- Es proposa als alumnes omplir unes frases sobre diferents situacions de conflicte i sobre diferents sentiments i actituds respecte a persones d'altres cultures. Se'ls lliura un full amb frases incomplertes que contestaran individualment. No es posarà el nom als fulls. Les frases incomplertes poden ser les següents: - Si estic en una discoteca i una persona negra em convida a ballar... - La diferència fonamental entre blanc i negres és... - La meva actitud amb persones d'altres cultures és... - Si veig a un gitano jo... - Si al metro un parell de marroquins em miren fixament jo... - Penso que els sud-americans vénen a Catalunya per a... - Els treballadors estrangers que vénen al nostre país fan... - La meva actitud davant les persones nouvingudes és... - El que més em costa d'acceptar dels nouvinguts és... - El que valoro més de les persones nouvingudes és... - El que més admiro d'elles és... - Les persones nouvingudes ens aporten... - Per ajudar els immigrants cal... - Si em veiés forçat a separar-me de la meva família em sentiria... - Quan em trobo amb una persona nouvinguda que necessita ajuda jo...	Rol prof: Lideratge. Facilitador
---	---

25' - El docent recollirà els fulls, els barrejarà i els tronarà a repartir. Cada estudiant llegirà el full que li ha tocat, es debat sobre el que s'ha escrit. Aquest procés es pot repetir dues o tres vegades.	Mediador.
És important que el docent procuri buscar la intervenció de tots els alumnes.	
05' – Reflexió final.	Lideratge.

Atenció a la diversitat:

Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.

Materials i recursos:

Fitxa amb les frases incompletes.

Fitxa d'observació.

Títol Sessió: La immigració III	Núm. 34
Objectius: Reflexionar sobre la problemàtica dels moviments migratoris. Prendre consciència dels sentiments que viuen les persones nouvingudes. Contextualitzar el fenomen de la immigració i l'emigració en la nostra societat actual, concretament a nivell de Catalunya. Desenvolupar actituds de tolerància vers els nouvinguts.	

Competències: Aprendre a aprendre (indicadors anàlisi i síntesi) Emprenedoria (indicador lideratge i actitud activa) compromís social i cívic (indicador Consciència i Reflexió)
--

Avaluació: A través d'una fitxa d'observació que es fixarà amb les intervencions orals dels alumnes i de les seves actituds en el grup, el professor avaluarà les competències "aprendre a aprendre", "emprenedoria" i "compromís social i cívic" seguint la rúbrica específica de la competència.
--

Metodologia: Treball per projectes
--

Descripció: 5'- Introducció de l'activitat. 15'- S'escolten 3 cançons que parlen sobre la immigració: <i>Papeles mojados</i> (Chambao) <i>Cuando pienses en volver.</i> (Pedro Suárez-Vertiz). <i>El emigrante</i> (Celtas Cortos) 25' - Amb l'ajuda de la lletra de la cançó, per grups cada un analitzarà el missatge i les situacions que s'il·lustren. Finalment hauran de generar un pòster digital que transmeti el missatge de la cançó. 15' – Exposició dels pòsters.	Rol prof: Lideratge. Facilitador
---	---

Atenció a la diversitat: Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions. En el rol de facilitador el professor pot dedicar més temps a resoldre dubtes i acompanyar els alumnes que mostrin més dificultats.

Materials i recursos: Fitxa amb les frases incompletes. Fitxa d'observació.
--

Títol Sessió: ACTE DE LLIURAMENT DE PREMIS	Núm. 35
Objectius: Reconèixer l'esforç i el treball ben fet.	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
Acte de lliurament

<p>Descripció: Es convoquen tots els estudiants de 3r curs de la ESO del Centre en la sala d'actes que disposi.</p> <p>5' - Presentació de l'acte per part de la direcció del Centre</p> <p>15' - Resum dels projectes que s'han realitzat al curs mitjançant projecció de fotografies i vídeos del projecte i realitzant-ne una breu descripció i valoració per part dels tutors de grup i els tutors de classe.</p> <p>30' – La direcció del Centre nomena els grups per ordre de la seva puntuació en el rànquing, començant pel grup amb menor puntuació i acabant amb el de major.</p> <p>Cada grup rebrà un diploma reconeixent un aspecte pel qual ha destacat el projecte, independentment de la puntuació que hagi rebut en el rànquing. D'aquesta manera, es reconeix l'esforç i utilitat de cada projecte, sigui guanyador o no, ja que tots han contribuït en millorar algun aspecte de la societat.</p> <p>A part de cada diploma de grup (del qual cada membre en tindrà una còpia) cada participant rebrà un sobre amb el resum de la qualificació de competències que ha demostrat al llarg del curs en l'assignatura de tutoria. Aquest resum se centrarà a evidenciar les competències pel qual ha destacat l'alumne i anirà acompanyat d'una carta personalitzada firmada pel tutor de grup i el tutor de classe on s'expressen i es reconeixen les virtuts en l'àmbit social de cada alumne i on també es poden mencionar els aspectes a millorar sempre intentant mantenir el to positiu.</p> <p>10' – Finalment s'anunciarà el grup guanyador al que se li entregarà un diploma especial, les cartes personalitzades corresponents i se'ls convidarà a fer un breu discurs i a explicar quin indret han pensat per anar a visitar en el viatge de final de curs de l'any següent.</p> <p>Es pot acabar l'acte amb una actuació musical d'alumnes de l'institut.</p>	<p>Rol prof: Lideratge</p>
--	---------------------------------------

Atenció a la diversitat:

S'acompanyarà les intervencions orals de material audiovisual.

Materials i recursos:

Rànquing de puntuacions.

Diplomes.

Cartes personalitzades.

Títol Sessió: Avaluació curs	Núm. 36
Objectius: Valorar el curs	

Competències: - No es treballen -

Avaluació: - No s'avalua -

Metodologia:
Debat

Descripció: 10' – Introducció de la classe i exposició de la valoració que els professors de la classe de forma global del curs. 20' – Debat on els alumnes exposen com valoren el curs. 15' – Temps per exposar nous propòsit de millora per part dels alumnes. 15' – Refrigeri i lliurament de notes.	Rol prof: Lideratge. Mediador. Mediador.
--	--

Atenció a la diversitat:
Es preguntaran dubtes després de cada intervenció per tal de facilitar aclaracions.

Materials i recursos:
Refrigeri
Notes

ANNEX 2: LLISTES D'OBSERVACIÓ

Nom de l'alumne	S01	S02	S03	S04	S05	S06	S07	S08	S09	S10	S11	S12
COMPETÈNCIA: Responsabilitat, treball en equip.												
Lliurament												
Col·laboració												
Implicació												
COMPETÈNCIA: Perseverança/resiliència.												
Esforç												
Resiliència												
Concentració												
COMPETÈNCIA: Aprendre a aprendre												
Autonomia	Aquestes competències les avalua únicament el tutor de projecte											
Anàlisi de la informació												
Síntesi de la informació												
COMPETÈNCIA: emprenedoria.												
<i>Generar idees</i>												
Lideratge												
Actitud activa												
COMPETÈNCIA: compromís social i cívica												
implicació, compromís social	Aquestes competències les avalua únicament el tutor de projecte											
Consciència social												
Reflexiona les conseqüències												

FITXA D'OBSERVACIÓ TUTOR AULA: Fitxa d'observació del trimestre, per tal d'extreure'n l'avaluació final tindran una ponderació superior les valoracions fetes en les sessions finals.

Nom de l'alumne	S01	S02	S03	S04	S05	S06	S07	S08	S09	S10	S11	S12
COMPETÈNCIA: Responsabilitat, treball en equip.												
Lliurament												
Col·laboració												
Implicació												
COMPETÈNCIA: Perseverança/resiliència.												
Esforç												
Resiliència												
Concentració												
COMPETÈNCIA: Aprendre a aprendre												
Autonomia												
Anàlisi de la informació												
Síntesi de la informació												
COMPETÈNCIA: emprenedoria.												
<i>Generar idees</i>												
Lideratge												
Actitud activa												
COMPETÈNCIA: compromís social i cívica												
implicació, compromís social												
Consciència social												
Reflexiona les conseqüències												

FITXA D'OBSERVACIÓ TUTOR PROJECTE: Fitxa d'observació del trimestre, per tal d'extreure'n l'avaluació final tindran una ponderació superior les valoracions fetes en les sessions finals.

